

Hariciye Vekili gola Çıktı

Vekil bu akşam Ege vapurile Odesaya gidiyor

Moskova görüşmeleri Pazartesi başlıyor

Ankara 21 — Hariciye Vekili Şükrü Saracoğlu Moskova'ya gitmek üzere bu akşam Ankaradan ayrılmıştır. Yarın İstanbul'dan vapurla Odesaya hareket edecektir. İstasyonda Başvekil Refik Saydam, Vekiller, hariciye umumî kâtibi Numan Memecioğlu, hariciye erkânı, birçok mebuslar, ecnebi devlet mümessilleri, ve diğer zevat tarafından uğurlanmıştır.

İstasyonda kalabalık bir halk kütlesi ve kıllımlı alkışlamıştır. (A.A.)

Vekil bu akşam hareket ediyor

Ankara 21 (Hususî) — Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğluna vekâlet umumî kâtibi muavinlerinden Cevat Açıkalın, birinci daire reisi Feridun Cemal, hususî kalem müdürü Abdullah Zeki refakat etmektedir.

Sovyetlerin Ankara büyük elçisi de aynı trenle ve birlikte Moskova'ya hareket etmiştir. Hariciye Vekilimiz, istasyonda Fransız, İngiliz ve Alman büyük elçileri teşey etmişlerdir.

Şükrü Saracoğlu yarın akşam saat yirmi ikide İstanbul'dan Ege vapurile hareket edecek ve Cumartesi günü saat yirmide Odesaya varmış bulunacaktır. Oradan kendisine tahsis edilen hususî bir trenle Moskova'ya gidecektir. Pazartesi günü Moskova'da bulunacak ve Pazartesi günü temas ve görüşmelerine başlayacaktır.

Şükrü Saracoğlunun gayububetine Hariciye Vekâleti vekillikini Başvekil doktor Refik Saydam deruhde edecektir.

Fransa niçin harbediyor?

Daladye gece radyoda bir nutuk söyledi

Fransız Başvekili nutkunu "Ya hürriyet, ya ölüm," sözlerle bitirdi

Paris 21 (Hususî) — Başvekil Daladye bu akşam radyoda bir nutuk söylemiş ve ez-cümle demiştir ki:

20 gündenberi harbe bulunuyoruz. Birkaç gün evvel cephemizi ziyaret ettim. Alman topraklarına birçok kilometreler ilerlemiş olan bir kıt'amızın mevzisini dolaştım. Son harbin tecrübelerinden ibret almış olan ve şursuz ve kanlı taarruzlardan içtinab eylemesini bilen yüksek kumanda heyetimizin kıymetini takdir ettim. Askerlerimizin nasıl sükûnetli bir cesaretle ve nasıl sürükleyici ve kuvvetle mücehhez olduklarını gördüm. Ben onların asker ağabeyi, kendimi aralarında hissettim ve muhabbetle ve gururla onlara baktım. Ne için habbetliklerini biliyorlar, harbediyorlar. Çünkü, Almanlar bizi harbe mecbur ettiler. Çünkü Almanyanın taşkın ihtirası üç senedenberi Avrupaya tek bir emniyet günü yaşatmadı.

Fransız askeri, bir sene içinde üç defa kuvvetlerimizi seferber ettiren, köylüyü toprağın dan ayıran, iktisadî hayatımızı felce uğratan ocakları bozan, daimi tehdid ve tehlike usulüne artık bir nihaye; vermek için harbediyor. Evet harbediyorlar, çünkü daha şimdiden aldatılan ve kurban edilen birçok milletlerin üzerinde Hitler tahakkümünün tedhiş rejimi altında Fransanın da ezilmesini istemiyorlar. Bu tedhiş rejimi senelerdenberi Almanyada hüküm sürüyor. Bu tedhiş rejimi Avusturyanın, Çekoslovakyanın üzerine de çöktü. Şimdi de Polonyanın üzerine çöküyor. (Devamı 3 üncü sayfada)

Mareşal Vorosilof Berline gidiyor

Amsterdam 21 (A.A.) — Telegraph gazetesinin Berlin'den öğrendiğine göre, Sovyet milli müdafaa komiseri Mareşal Vorosilof Alman askerî rüesa ile görüşmek üzere 30 Eylülde Berline gidecektir.

Rumen radyosu bildiriyor: Suikastda ecnebi tesiri yok

Rumen Başvekilini öldüren (Demir Muhafızlar) a mensub suikastciler memleketi karıştırmıya muvaffak olamadılar

Londranın ifşaatı: "Kalineskonun son işi Alman ordusunun Romanyaya girmesini bekliyen Alman ekalliyetinin hazırlığını önlemek olmuştur."

Asayiş işlerini ordu ele aldı

Suikastın tafsilâtı

Başvekile 11 kurşun isabet etti, katillerden dokuzu kurşuna dizildi, ikisi de intihar etti

Suikast esnasında Bükreşin iki noktasında bombalar atıldı, suikastciler radyo merkezini de bastılar

Yeni Rumen kabinesi kuruldu

Bükreş 21 (A.A.) — Romanya ajansı tebliğ ediyor: Başvekil Kalinesko 21 Eylül günü saat 14 de evinin civarında alçakça katledilmiştir. Eski «Demir muhafız» teşkilâtına mensub olan katiller yakalanmıştır. Bütün memlekette tam bir asayiş ve sükûnet vardır.

Hâdisenin tafsilâtı

Bükreş 21 (A.A.) — Başvekil Kalineskoya yapılan suikast tam Dombovitz köprüsünün başında olmuştur. Suikast en ince teferrihata kadar mükemmel surette tesbit edilmiştir. Üç otomobil, bir köylü arabası ve kaldırımı tamir eden bir işçi grubu suikastta iştirak etmişlerdir. Bir otomobil başvekilin otomobiliyle kasden çarparken köylü arabası şoförün yoluna devam etmesine mâni olmak için yolu enine olarak kesmiş ve diğer iki otomobilden ellerinde rüvelverler olan gençler aşağıya inerek derhal ateşe başlamışlardır.

Başvekile refakat eden emniyet memuru (Devamı 7 inci sayfada)

Muteveffa Rumen Başvekili Kalinesko

Suikastı tertib eden (Demir Muhafızlar) kimlerdir?

Hâdisede Alman Nazilerinin alâkaları var mıdır?

Romanya Başvekili Kalinesko Demir-muhafızlar teşkilâtı tarafından tertib edilen bir suikastda kurban gitmiş bulunuyor. Bu teşkilâtın tarihi ve son zamanlarda oynadığı rol malumdur: Romanyayı bir takım yabancı nüfuzların tesirinden kurtarmak iddiasıyla meydana atılan bu teşkilât, faşist bünyeli, fakat, Romanyaya mahsus dahilî meselelerle meşgul olduğu için daha hususî bir çehreye malik, Yahudi düşmanı, nasıonal sosyalizm mürevvici bir kitle halinde, uzun müddet faaliyet sarfetmiştir. Vaktile gerek ordu, gerek halk ve bilhassa gençler arasında hayli taraftarları bulunan bu teşkilât, Romanyanın siyasî hayatında çok müessir bir rol oynamaya başladığı zaman, işe bizzat Kral Karol el koydu ve memleketin ana kanununda değişiklikler yaparak eski firkaları ortadan silip süpürdü. Yeni rejim memlekette tam birer temizleme ameliyesi yaptı. Fakat alınmış olan bütün şiddetli tedbirlerle beraber Demir-muhafızlar, bu işlerin tahakkümünü temin eden devlet adamlarından istifkâm alarak çalışmaktan vazgeçmediler.

Bu teşkilâtın hükümetine karşı yapılan suikastı, Romanya etrafında fevkalâde hâdiselerin cereyan etmekte olduğu bir zamana tesadüf ettiği için, hususî bir ehemmiyet kesbediyor ve hatıra «acaba bu işte Alman Nazilerinin (Devamı 3 üncü sayfada)

Bugün başladık (Son Posta) da yeni ve çok güzel tarihî tefrika Binbirdirek Batakhanesi Yazan: Roşad Ekrem

Şimdiye kadar bir roman çerçevesi içinde hiç işlenmemiş olan bu harikulâde mevzu, tarihi bahisler muharririmiz tarafından bir minyatür inceliği ve zarafeti ile kaleme alınmıştır. On yedinci asır ortasına aid bir aşk ve macera romanı olarak sunduğumuz «Binbirdirek Batakhanesi», çok güzel, çok orijinal bir eserdir.

5 inci sayfada okuyunuz! Bugün başladık

Hitler, İngiltere ve Fransaya anlaşma teklifi yapacakmış

Roma, Pazar günü Rayştığın toplanacağını, Hitlerin bu içtimada sulh teklif ve şartlarını bildireceğini haber veriyor

Roma 21 (Hususî) — Buradaki siyasî mehafilin kanaatine göre, Lehistan harbinin sona erdiğini ilân etmiş olan Almanya, garb cephesinde kat'i bir harekete başlamadan evvel, bir anlaşma teşebbüsünde bulunacaktır.

İtalyan gazetelerinin Berlin'den aldıkları haberlere nazaran, öñü - müzdeki Pazar günü Rayştığın Hitler tarafından toplantıya davet edilmesi muhtemeldir.

Bu toplantıda Hitler, garb cephesindeki muhasamatin durdurulmasını ve bir sulh aktını İngiltere ve Fransadan talep edecektir.

Hitlerin sulh teklifi başlıca şu üç şarttan ibaret olacaktır:

1 — Lehistandaki ekalliyetlerin, milliyet esasına göre Almanya ile Sovyet Rusya arasında taksimi. Kesif Leh kütleleriyle meskûn arazide,

yeni bir Leh cumhuriyetinin kurulması.

2 — Versay muahedesindein bırakılan bütün meselelerin kat'i surette tesviyesi.

3 — İktisadî meselelerle müstemleke meselelerinin âdilâne bir surette halli.

Hitlerin bu muhtasavver sulh plânı, İtalyada umumiyetle tasvib edilmektedir.

İtalyan gazetelerinin neşriyatı

Roma 21 (A.A.) — Bu sabahki İtalyan gazeteleri garbde ne için harbedilsin meselesini tekrar mevzu bahşelemektedir.

Messeagero diyor ki:

Bu suali, ne pahasına olursa olsun sulh aşkı ile değil, harbin bir sonu, maksadları ve vahametile mütenasib tatbikatı olduğu için soruyoruz. (Devamı 3 üncü sayfada)

Ruzvelt kongreden bitaraflık kanununun tadilini dün istedi

Cümhurreisi ambargonun Amerikanın emniyetine büyük bir tehlike teşkil ettiğini söylüyor

Avrupa hâdiseleri karşısında Amerikanın vaziyeti

Vaşington 21 (Hususî) — Parlamento-nun bugünkü fevkalâde toplantısında Reiscümhur Ruzvelt, silâh ambargonun kaldırılmasına dair beyannamesini okumuş ve bitaraflık kanununun tadilini istemiştir.

Ambargo hükümlerinin, Amerikanın bitaraflığına, cemiyetine ve sulhüne büyük bir tehlike teşkil ettiğini söyleyen Ruzvelt, bütün dünyayı kaplayan karanlığın süratle geçeceği hususunda hiç bir ümid bulunmadığını kaydetmiş ve demiştir ki:

Bugünkü bitaraflık kanunu, Amerikanın an'anevi haricî siyasetini o kadar ışık ediyor ki, cümhuriyetin ecnebi devletler ile olan muslihane münasebetlerini bozuyor.

Ruzvelt bilâhare, 1935 te bu bitaraflık kanununu imzalamış olduğundan dolayı nedamet izhar etmiş ve Amerika'nın harbin dışında kalabilmesi için beynelmîl bitaraflık kanunlarının kabulü hususunda ısrar eylemiştir.

Reiscümhur, Avrupa hâdiselerinin

Ruzvelt

inkışafı icab ettirdiği takdirde, parlamentoyu tekrar fevkalâde toplantıya davet edeceğini söylemiş ve parti liderlerinin yeni seneye kadar Vaşingtondan ayrılmamalarını rica etmiştir. Ruzveltin beyanatını müteakib 24 infıratçı mebus, Ruzvelt'in teklifi aleyhinde rey vereceklerini bildirmişlerdir.

Hergün

Balkanlarda sulh
Havası eserken

Yazan: Muhittin Birgen

Her şey gösteriyor ki Rusya ile Almanya arasındaki açık veya gizli anlaşmanın esaslarında biri Balkanların, hiç olmazsa şimdiki dünya şartları içinde, her nevi müdahalenin haricinde tutulmasıdır. Bunun pek çok alâmetleri vardır. Bükreş hükümetine gerek Rusya, gerek Almanya tarafından muhtelif vesilelerle verilen teminat bu arada zikredilebileceği gibi Macaristan hariciye nazırı Kont Csakinin tayyare ile Berlin'e gidip gelmesini müteakib gerek kendisi ve gerek Macar başvekil Kont Teleki taraflarından irad edilen nutuklarla bunların etrafta uyandırdıkları akisler de Balkanlarda kuvvetli bir sulh havasının esmekte olduğunu gösterir.

Filhakika, son günlerde Balkan matbuatı, ta Budapeşteye kadar, son yirmi senelik Balkan tarihinin en sakin, en sulhsever ve uzlaşma arayan olmasını temsil ediyor. Uzun seneler, birbirlerine karşı gayet haşın bakışlıklar halinde, bir zamandanberi birbirlerine yaklaşma temayülünü gösteren Macaristanla Yugoslavya arasında, pek kısa bir zamandanberi çok süratle meydana gelen bir dostluk göze çarpıyor. Aynı Macaristanla Romanya arasında daima gergin duran münasebetlerde ani bir gevşeme ve yumuşama hâsıl olmuştur. Bulgaristanın sulh istediğinden hiç şüphelenilemez. Yunanistanla Türkiyenin arzu içinde bulduklarını çok iyi biliyoruz.

Bütün bunların üstünde çok daha iyi bir hareket var: Bütün Balkan devletleri arasında kendilerini ecnebi nüfuzundan uzak tutmaya müteveccih temayül kuvvetlenmiştir. 914 de Balkanlarda, büyük dünya kuvvetlerine karşı, kâh bir taraf, kâh diğer taraf lehinde, suursuz incizablar varken bugün Balkan milletleri, Almanyanın kuvvetine, yahud İngilterenin azmine inanıp kendi siyasetlerini onların siyasetlerine âlet yapma meyilleri mevcut değildir. Balkan milletleri, kendilerini onların nüfuzlarından harif tutmak lüzumunu bugün 914 dekinden çok daha iyi anlıyorlar.

Bugün için daha iyi bir âlâmet olmak üzere İtalyanın Balkanlarda tuttuğu siyaseti de kaydedebiliriz. Avrupanın bu sahâsı ile âlâkaları artmış olan İtalya, hiç olmazsa şimdilik, Balkanlarda sulh âmilli oluyor. Macaristanla Yugoslavya arasındaki münasebetlerin süratle düze nesidine bu memleketin kuvvetli tesiri olduğu muhakkaktır. Aynı İtalyanın Yunanistanla karşı tuttuğu siyaset te sulh ve sükûnet siyasetidir. Atina hükümetinin evvelki gün nesrettiği resmî tebliğ, bunun kuvvetli bir delili olur.

★

Sebepleri ve salkıları ne olursa olsun, Balkanlarda sakin olma sulh havası estigiğinden şüphelenilmeyecektir. Eğer garb cephesindeki muharebe uzun müddet devam ederse, Avrupa'da vukua gelecek bazı yeni cereyanlar, belki de Balkanların bu sakin havasını karıştırmaya doğru gidebilir. Fakat bu devrin gelmesine hem vakit vardır, hem de Balkan memleketlerinin o gibi ahvale karşı muvakkemete çalışacaklarını gösteren suur ve uyanıklık âlâmetleri eksik değildir. Sunu unutmayalım ki, Avrupanın büyük kuvvetleri arasında ihtilâf ne kadar artar ve çarpışma hududları ne kadar genişlerse Balkanların, ecnebi tesirlerine karşı mukavemet temayülleri ve imkânları da o kadar artacaktır.

Öyle zannediyorum ki Balkan milletleri arasında esaslı, ciddi ve harice karşı tesirli bir anlaşma vücutte getirilmesi için en müsâid bir zaman içinde bulunuyoruz. Büyük devletlerin bir kısmı harbe tutuşmuşlardır. Diğer kısmı da zuhuru muhtemel ihtilâllara karşı, tedbirli ve sağırlar durmak üzere Balkanların küçük milletlerine müdahaleyi düşünmek mevkide değildirler. Şu halde, Balkan devletleri halihazırda daha rahata ve ecnebi tesir ve nüfuzundan âzade olacak konusundadır. Eğer, Balkan memleketlerini idare eden zümreler arasında Balkanlık suuru biraz kuvvetlenmiş ise, bütün Balkan devletlerinin kuvvetlerini bir araya getirmeleri için en müsâid zaman bu zamandır. Ciddi ve samimi bir anlaşma teşebbüsü, bugün için Balkan sulhünün, yarın için de Balkan istiklâlinin en sağlam temelleri üzerine oturtmayı temin edebilecektir.

Bilmiyorum, Balkan memleketleri bu suuru gösterebilecekler mi? Eğer gösteremezlerse böyle büyük bir fırsatı kaçırmak, onlar için çok acıklı âkabetler tevdi edeceklerdir.

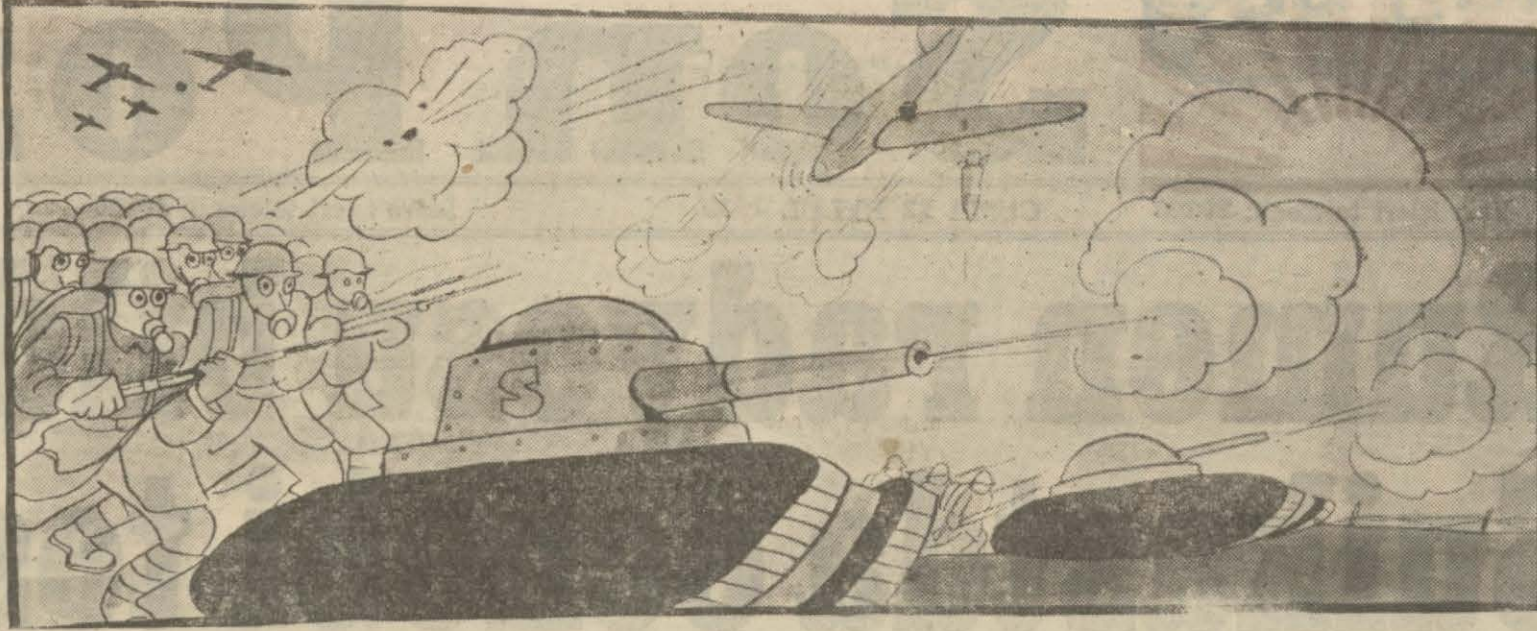
★

Bugünkü müsâid hava içinde, Ankaradan Budapeşteye kadar bir siyaset birliği vücutte getirmek sade mümkün değil hattâ bir zaman için mümkün değil. Çünkü, dünyanın yarın ne olacağını bilmiyoruz. Balkanların her türlü tehlike ihtimalleri bertaraf edilmiş olmadığı gibi bu tehlikenin ne taraftan gelebileceğini de şimdiden tayin etmek imkânsızdır.

Her şeyden evvel ne her hakikatten ziyade inanırız ki bütün büyük kuvvetlerin yegâne hedefleri, kabil olduğu kadar geniş bir saha üstünde kabil olduğu kadar kuvvetli bir nüfuz ve hakimiyet tesis etmek gâyesidir. Bu yolda inkâr edilmeyecek vâd, deşifirliyecek siyaset, dönülmeyecek söz yoktur. Bugünkü Avrupanın her büyük kuvveti başka telden bir sulh, hak, hürriyet şarkısı söylüyor; bunun hepsi de yalandır, yarın, işlerin inkıfâfına göre, hepsi de siyasetlerini ve şarkılarını değiştirebilirler. O zaman Balkanlar için, siyasi, askerî, iktisadi ve içtimai, her sahada başka türlü bir

Resimli Makale :

≡ Mes'uliyet hissesi... ≡

İnsan herhangi bir fena hareketle karşılaştığı, zarar gördüğü veya kayıba girdiği zaman o harekete, zarara veya kayıba hangi hâdisenin sebep olduğunu araştırır, mes'uliyetin kime tevccüh ettiğini tetkik eder ve bulduğu zaman geniş bir nefes alır, teselli hissi duyar, girdiği zararı hiç değilse kısmen olsun telâfi ettiği zehabına düşer, fakat hayatta öyle zararlar vardır ki, insan onlardan istikbal için bir ders almış olsa da gene telâfi edilemezler.

Avrupa üç haftadanberi dövüşüyor, kan ve ateş içindedir. Mühassıslar bir gün içinde ölenlerin miktarını oş bin olarak tahmin ediyorlar. Demek ki her geçen gün beş bin aileyi, 20 bin kişiyi mateme sokuyor. Bu misli görülmemiş büyük faciannın mes'ulü kimdir? Arayıp bulmaktan ne çıkar? Öleni diriltemez, matem ocağında neş'e yaratamazsınız. Hayatta esaslı mesele fena bir hareketin mes'ulünü arayıp bulmak değil, o fena harekete meydan vermemektir.

SÖZ ARASINDA

Kan dökücü Karasakal Toni

Amerikada Flâdeliyenin ilk kuruluşu sıralarında, altın aramak için oralara üşüyen maceracılar arasında kan dökücü ile meşhur olan kara sakal Toni'nin, bütün bu meşum şöhretine rağmen, tek bir insanın kılına dokunduğu, herhangi birisini öldürdüğü görülmemiştir.

İngiliz devlet adamları ve tütün merakı

İngiliz devlet adamları ve askerleri arasında tütün tiryakiliği günden güne artmaktadır. Eskiden dairelerinde tütün ve sigara içenler şimdi sokakta giderken dahi tütün kullanmaktadırlar. Bir İngiliz gazetecisinin yapmış olduğu tetkiklere göre eski İngiliz harbiye nazırı Hore Belisha; İngiltere merkez kuvvetleri baskumandanı General Valter Kirke; erkânharbiyei umumiyeye reisi General İrouside ve bahriye nazırı Winston Churchill mütemadiyen sokakta sigara içmektedirler.

Bu büyük adamlardan görenek olarak diğer zabıtlar ve siyasi adamlar da sokakta yürürken sigara içmeğe başlamışlardır. Bu gazetecinin tesbit etmiş olduğu bir noktaya göre İngilizler içinde pipoyu terkedenlerin sayısı gün geçtikçe çoalmaktadır. Sigara İngilterede birinci mevkii elde evlemek üzeredir.

takım müsterek tehlikelerin zuhur edeceği muhakkaktır. Balkan memleketleri bu tehlikeleri ancak elbirliği yapmak suretiyle önleyebilirler. Bunların birbirleri aleyhine yapacakları herhangi bir hareket, ancak, ötekilerin, yani büyüklerin lehine netice verir. Bunun için, Balkanlılar, bugünkü müsâid fırsat zamanlarından istifade ederek siyasetlerini, askerî kuvvetlerini, iktisadi-menfaatlerini sıkı bağlarla birbirine bağlayarak, sağlam bir Balkanlı vahdeti vücutte getirmeğe çalışmakla mükellefdirler.

Balkanlıların bugün, ellerinde bulunan kuvvetlerini zihnimde lüzumundan fazla büyütenlerden değilim. Balkanın kuvvetini, 70 milyonluk nüfusla ölçerek «70 milyonluk bir kütle» diye mübalâğaya düşmek manasızdır. Bu yetmiş milyon bugünkü mücadele kudreti, belki tam manasile 35 milyonluk bir millî camianın kuvvetine bile malik değildir; bununla beraber, Avrupanın büyük kuvvetleri arasındaki cidal, bunları tedricen o kadar zâfa düşürebilir ki yarın, büyük Balkanların küçük kuvveti bile Avrupanın en büyük bir kuvveti olabilir. Eğer Balkanlılar, öyle bir devre doğru kendilerini tanzim ederler, Balkanlık mefhumu içinde teşkilâtlanmanın yolunu bulurlarsa, büyük Balkanların küçük kuvveti belki sade Balkanların hayat ve istiklâlini müdafaa etmekle kalmaz, Avrupanın nizam ve intizamını, bugünkü medeniyetin temellerini bile harab olmaktan kurtarmaya kadar bir vaziyete gelir. Balkanlılar bu vaziyeti görmeğe ve ona göre hareket etmeğe mecburdurlar.

Muhittin Birgen

Hergün bir fikra Henüz sonuna gelmemiştim

Eski devrde, ecnebi bir elçi Sadrazama itimadnamesini okuyormuş. Sadrazam bir yandan baştercimanın tercümesini dinliyor, bir yandan da uzun çubuğunu tütürüyormuş. Çubuk sönmüş, Sadrazam çubuğu tekrar yakmaları için adamlarını çağırarak istemiş. Ellerini birbirine çarpmış. Elçi onun el çırptığını görünce başını kaldırmış:

— Ekselâns, demiş, henüz itimadnamemin sonuna gelmemiştim.

İngiltere Kraliçesinin Gaz maskesi

İngilterede küçük büyük herkesin bir gaz maskesi vardır. Geçenlerde Londra'da Kızılhaç cemiyetinin Londra merkezini ziyarete giden İngiliz Kraliçesi de, bir çanta içindeki gaz maskesini de birlikte almıştır.

Burun izleri

İnsanları birbirinden ayırd evlemek için parmak izlerine müracaat edildiğini bilmiyen yoktur.

Şimdi öküzleri, mandaları, inekleri ve aynı cinsten olan hayvanları ayırd evlemek için burun izleri tesbit edilmektedir. Yapılan ciddi tetkiklere göre bu gibi hayvanların burun izleri hiçbir vakit yekdiğerine benzememektedir.

Varşovanın Harb tar'hi

Varşova şehrinin harb tarihinde büyük bir yeri vardır. Şimdiye kadar Varşova sekiz defa harb geçirmiş, sekiz defa taarruza uğramıştır. Bu taarruzları şöyle sıralayabiliriz:

- 1 — On yedinci asırda Kral Güstav Adolfun askerleri Varşovaya hücum etmişlerdir.
- 2 — 1783 senesinde Koseinsko Varşova ihtilâlini ilan etmiştir.
- 3 — 1873 senesinde yeniden harblere sahne olmuştur.
- 4 — 1905 senesinde şiddetli kıyımlar vukubulmuştur.
- 5 — 1907 senesinde yeniden kıyımlar vukubulmuştur.
- 6 — 1917 senesinde Almanlara karşı kıyımlar tertib edilmiştir.
- 7 — 1920 senesinde yapılmış olan Rus taarruzu Varşovada tevki edilmmiştir.
- 8 — Şimdiki harb.

Hayvanlar arasında bazı sür'at ve yavaşlık rekorları

Hayvanlar arasında pek büyük bir sürat ile kat'imesafe eyleyenler bulunduğu gibi pek yavaş gidenler de vardır. Bugün bir posta tayyaresi saatte 350 kilometre, bir yoku tayyaresi ise saatte 250 kilometre gitmektedir. Bir otaray saatte 130 kilometre yol almaktadır. Bir zeplin ancak 120 kilometre gidebilmektedir. Posta güvercini saatte 72 kilometre uçmaktadır. Tavşan 62 kilometreyi bu süratle kat eder. Bir at az bir müddet için ve hattı müstakim olarak 60 kilometre gidebilmektedir. Bir de yavaş giden hayvanları ele alalım: Deve ancak saatte 16 kilometre; at ağır yürüyüşle 9 kilometre gidebilirler. İnsan ise 5 kilometre yürüyebilir...

Kılların adedile zekâ ölçülür mü?

Amerikan âlimlerinden doktor Schultz uzun senelerdenberi girişmiş olduğu tetkikleri ikmal etmiştir.

Doktor Schultz'un nazariyesine göre insanların zekâları arttıkça vücutlerinin deki kıllar da azalmıştır. Misal olarak şu zikrediyor: Aktius adındaki maymunun vücutünün her bir santimetre murabbaında tam 4.084 adet, Gibbon'un her bir santimetre murabbaında 2.040 kıl vardır.

İnsanın ise yalnız başında santimetre başında 310 adet kıl bulunmaktadır. Şimdi zekânın, kılların adedi ile ölçülmesi nazariyesi Amerikada günün meselesi halini almıştır.

Varşovaya yeni isim

Harb çıkmadan evvel Lehliler payitahtları olan «Varşova»nın ismini değiştirmeye kalkmışlardı... Varşova ismi yerine Syrem Grod ismi münasib görülmüştü. Syrem «deniz kıızı» demektir.

Sözün kısısı

Yeni tarz tebliği resimler

E. Ekrem Talu

Bugünkü harb tebliğlerinin lisâzını nasıl buluyorsunuz? Bana sorarsanız ben ömrümde böyle acayip tebliğ ne gördüm, ne de işittim. Hem az, buz muharebe de görmüş değilim! Din, merak edip bir bir kâğıd üzerine sıraladım da, yarım asır içerisinde, akımda kalabilen muharebe adedinin yirmi dokuz olduğunu hayretle müşahade ettim.

İşte, o harblerden hiçbirinde bugün kü tebliğlere üslûb ve ifade itibarile benziyen tek tebliğ hatırlıyorum.

Bir gün için, Anadolu Ajansının alıcı makinelerinde bir arıza vukubulduğunu ve dışarıdan haber alamadığını fark ettim. Hiç üzülme! Onun vereceği tebliğleri size ben tertib eder ve sunarım, siz de emin olun ki asla aldanmazsınız.

Meselâ, işte bir Fransız tebliği:

Paris — Kara kuvvetlerimiz bulundukları noktalarda muvaffakiyetli surette kımıldamışlar, bu kımıldayışlar esnasında da hava kuvvetlerimiz kara kuvvetlerimize azamî müzaheret etmişlerdir. Denizlerde, harb gemilerimiz mütefekif harb gemilerinin hareketını takvîye etmektedirler.

Bu da İngiliz tebliği:

Londra — Hükümet, Varşovanın kahrâman müdafilerine şu mesajı göndermiştir: «Dayan Karabetovskâ. Arkanda biz varız!»

Şimdi Alman tebliği:

Karagâhi umudimden bildiriliyor: Cenubi, garbi, şarkî, şimalî ve merkezi Polonyada harekâtta bulunan kat'atımız Przoskcziek — Palavrosk civarında düşmanı fena halde kestirip 365.000 esir, 790 top, hesabsız tayyare içtinam etmişlerdir. Krzecziesk üzerüne yürüyen sağ cenahımız birdenbire hızını alamadığından Sovyet hududunu aşarak Prut nehri kenarında ancak tevakküf edebilmmiştir. Kızılordu ile bu suretle temasa gelen kuvvetlerimiz birbirleriyle sarılıp öpüştükten sonra geriye dönmüşlerdir.

Fransanın bütün iddialarına rağmen kendisine halihazırda olmadığımızdan garb cephesinde olup bitenden haberi almaz yoktur.

Leh tebliği:

Cluj (Romanya) — Bizim rahmetli vatandan buraya gelen haberlere göre Varşovanın ortasında kâin bir tek mahallede hâlâ tutunmakta olan kahraman müdafilerimiz, eşten dosttan gelen mesajlar sayesinde daha ziyade şevke gelerek düşmanı yüz elli metre kadar gerine püskürtmüşlerdir. Başkumandanlık, Varşova müdafilerine hitaben: «Nihal zafer bizimdir!» mealinde bir beyanname neşretmiştir.

Bunlar da birkaç perakende telgraf nümuneleri:

Colombo (Seylan adası) — Yollarını şaşırıp buraya düşen iki Leh tayyaresi müsdere edilmiştir.

Hayti — Honolulu adası bitaraflığını ilan etmiş ve hududlarını bugünden itibaren kapamıştır.

Tokyo — (Domey) ajansının resmen bildirdiğine göre Japonya ile Çin devletleri aralarında bir ademi tecavüz paketi imzalamışlardır.

Nasıl? Yadırgamadınız değil mi?..

E. Ekrem Talu

Bir kamyon bir çöpçüye çarptı

Beyoğlu temizlik amelesinden 88 numaralı Hasan oğlu Nuri Yıldız çarptı. Çarpı arabası yukarıya doğru gitmekte iken yukarıdan süratle gelmekte olan bir kamyon kendisine çarpmış, vücudünün muhtelif yerlerinden ağır surette yaralanmıştır. Şoför hâdiseyi müteakib kaçmıştır. Yaralı Beyoğlu hastanesine kaldırılmıştır.

Bir çocuk ağaçtan düştü

Cağaloğlunda Başmüsahtib sokak 11 numarada oturan Safa oğlu 10 yaşında Cavid ağaçtan düşmüş, kulaklarından ve ağzından kan gelecek surette başı ezilmiş, çocuk ken dinlenemez bir halde alınarak Şişli çocuk hastanesine götürülmüştür. hayatı tehlike-dedir.

TAKVİM

EYLÜL											
Rumi sene	22		Arabi sene								
1665	Resmî sene		1358								
Eylül	1939		Hızır								
9	140										
CUMA											
GÜNEŞ			Şaban			İMSAK					
S.	D.		S.	D.		S.	D.				
5	47		4	07		4	07				
11	39		9	59		9	59				
Öğle			İkindi			Akşam			Yatsı		
S.	D.		S.	D.		S.	D.		S.	D.	
Z.	12	07	15	08		18	08		19	41	
E.	5	59	9	25		12	—		1	81	

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

Avrupa gazetelerinden birinde şöyle bir vecize gördük: — «Harbi kazanacak millet, karşısındakinden bir çeyrek saat fazla dayanabilecek olan millettir, bir çeyrek saat fazla dayanacak millet ise en fazla istihsal edip en az istihlak

eden millet olacaktır.»

Vecizenin ilk kısmı doğru, fakat mümkün olduğu kadar az yemek suretile bir çeyrek saat fazla dayananda da yaşamak için taktak kalacağına;

İSTER İNAN, İSTER İNANMAI

TELGRAF HABERLERİ

Lehistan'da Alman ve Sovyet mıntakaları katiyetle tesbit edildi

Varşova merkez ittihaz olunmak üzere Alman - Sovyet himayesi altında bir Leh cümhuriyeti kurulacak

Londra 21 (Hususi) — Moskovadan bildirildiğine göre, Lehistan'da tesis edilecek olan Alman ve Sovyet nüfuz mıntakaları katiyetle tesbit edilmiştir.

Bu hususta, Alman ve Sovyet askerî hareketleri arasında cereyan eden müzakereler sona ermiştir.

Alman heyeti yarın tayyare ile Moskova'dan Berlin'e dönecektir.

Yapılan anlaşmaya göre, Varşova merkez ittihaz olunarak, Alman ve Sovyet himayesi altında yeni bir Leh cümhuriyeti kurulacaktır.

Moskova 21 (A.A.) — Kızıldoru kurmay tebliği:

20 Eylülde Kızıl ordu kuvvetleri Polonya kıt'alarını püskürtürsek akşama doğru Be-yaz Rusyanın şimal batısında Grodno şehri ve batı Ukranyasının cenubunda da Kowel ve Lemberg şehirleri işgal etmişlerdir.

Kızıl ordu kuvvetleri 17 Eylülden 20 Eylülde kadar üç Leh piyade fırkası ile iki süvari alayını ve birçok küçük grupları silâhtan tecrid etmişlerdir. Yuvarlak hesap 60 binden fazla Leh asker ve sübayı esir alınmıştır. Vilna, Baranoviç, Moloçeno ve Sarny'nin işgali esasında topçu teçhizatı ve mühimmat sağlam bir şekilde ele geçmiştir. Çok mühim olan mühimmat meyanında 280 top ve 120 tayyare vardır.

Alman tebliği

Berlin 21 (A.A.) — Tebliği:

Vistül önündeki muharebenin neticesi henüz kat'i olarak tesbit edilememektedir. 20 Eylülde öğle sonuna kadar esir adedi 170,000 e baliğ olmaktadır. Muharebeye iştirak eden iki Alman ordusundan biri tarafından alınan ganimet şimdiye kadar 320 top ve 40 hücum arabasıdır. Şimdiye kadar dokuz Polonya fırkasının ve üç süvari alayının bu muharebeye iştirak ettiği tesbit edilmektedir.

Cenubda, Zomosz ve Tomaszow yakınındaki şiddetli muharebelerden mühim Leh kuvvetleri teslim olmuştur. Esirler arasında cenub ordusu kumandanı da vardır. 10 Eylülden beri burada 60,000 esir aldık, 108 hafif ve 22 ağır top aldık.

Polonyalılar Varşova, Gorja Kälvarja «Varşovanın doğu cenubu» ve Hel yarımadasında müdafaya devam ediyorlar.

Alman başkumandanlığı bugünlerde Polonya harbi hakkında bir tebliğ neşredecektir.

Garb cephesinde, düşmanın üç balonu ve

sekiz tayyaresi düşürülmüştür. Başkaca kayda değer bir şey yoktur.

Varşova müdafinin tebliği

Varşova 21 (A.A.) — Varşova müdafaa kumandanının saat 22,55 de radyo ile verilen tebliği:

Garbda Varşovanın hemen civarında ve şimal bölgesinde bir süngü muharebesinden sonra mevzilerimizi takviye ettik.

Süvari kıt'alarımız hücum ederek bazı Alman motörlü müfreze'lerinin esir edilmesini kolaylaştırmıştır.

Ochota banliyösünde kışaattımız düşmanı püskürtmüş ve beş on mitralyöz zaptetmiştir. Kışaattımızın maneviyatı mükemmeldir.

Düşman tayyareleri şehri üç defa bombardıman ederek kraliyet şatosunu, millî müzeyi, beden terbiyesi akademisini ve merkezde birçok evleri tahrib etmiştir.

Litvanya hududunda

Kaunas 21 (A.A.) — Litvanya hududunun bir kısmında Sovyet kışaattı ile temas hâsıl olmuştur.

Rus sübayları Litvanya postasını Poraı civarında selâmlamışlardır. Bu ilk temas çok samimî olmuştur.

Rus ve Alman kıt'aları

Berlin 21 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor: Rus kıt'aları ile evvelce tesbit edilmiş hat üzerinde muhtelif noktalarda temas vukua gelmiştir.

Halifaksın beyanati

Londra 21 (A.A.) — Bugün öğleden sonra Lordlar Kamarasında beyanatta bulunan hariciye nazırı Lord Halifaks alkışlar arasında demiştir ki:

Kendini müdafaa eden kahraman millete doğrudan doğruya yardım edemedik o milletin yere serilmesine şahid olduk. Bu çok feci bir hâdisedir. Fakat harbinin esaslı he defini gözönündən kaçırılmayalım: Aradığımız zafere ulaşmak.

Türk ve Rus sefarethaneleri erkân Varşovada kaldılar

Londra 21 (Hususi) — Varşovadaki kor-diplomatik bugün şehri terk etmiştir. Hareket eden sefarethan erkân ve memurların sayısı iki yüz kişiden ibarettir.

Şimdi, Varşovada yalnız Sovyet ve Türk sefarethaneleri erkânı kalmıştır.

Budapeşte 21 (A.A.) — Polonyayı işgal etmekte olan Alman kıtaatı bugün saat 14.40 ta Polonya - Macar hududuna Lavotno'ce varmıştır.

Garb cephesinde değişiklik yok

Paris 21 (A.A.) — 21/9 sabah tebliği: Temas halinde bulunan kıtaat mevzi faaliyetleri bulunmuşlardır. İki taraf topçusunun faaliyeti kaydedilmiştir.

Paris 21 (A.A.) — 21 Eylül akşam tebliği: Heyeti umumiyesi itibarile bugünkü gün sükûnetle geçmiştir.

Düşman Sarrebrük'te cenubunda topçu faaliyeti göstermiştir.

Keşif hareketlerimiz havanın fenalığına ve düşmanın ateşine rağmen yapılmıştır.

iki ingiliz tayyaresinin görülmemiş bir muvaffakiyeti

Batırılan bir geminin 34 kişiden mürekkep mürettebatı tayyarelere alındı

Londra 21 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetleri bugün henüz şimdiye kadar kaydedilmemiş bir kurtarıcı işini başarmıştır.

İki askerî deniz tayyaresi Atlantik üzerinde devriye gezerken bir Alman denizaltısı tarafından torpillenen İngiliz Kensington Courtı vapurundan verilen imdad işareti almıştır. Tayyareler hâdisiye mahalline vardıkları zaman mezkûr vapurun batmakta ve 34 kişinin bir tahlisiye sandalına binmiş veya kenarlarına yapışmış bulunmakta olduklarını görmüştür. Tayyareden biri hava da dolaraçak devriye yaparken diğeri de nize inmiş ve 14 tayfayı almıştır. Sonra o havalanmış, diğeri denize inmiş ve o da geri kalan 20 kişiyi kurtarmıştır.

Kızıldoru bütün Lehistan - Romanya hududunu işgal etti

Bükreş 21 (A.A.) — Kızıldoru, dün bütün Lehistan - Romanya hududu hat-tili işgal etmiştir. Bükreşte son günlerdeki resmî beyanatlarında Alman ricâlinin Almanya ile Romanya arasında müşterek bir hudud bulunmasının Almanya için faydalı olacağı noktasında ısrar etmiş olmaları karşısında bu vaziyetin Almanya için bir hayal inkişarı olduğu söylenmektedir.

Dikkate şayan başka bir hâdisi: Sovyetler, şimdiye kadar Alman propagandasının nasyonal - sosyalist prensipleri neşretmiş olduğu aşağı Karpat Ukranyalıları temas tesis etmişlerdir. Budapeşte Sovyetlerin Llowdee'te doğru ilerlemelerinin Macaristanı Sovyet Rusya ile Almanya arasında koymuş olduğu mütalesinin serdinden men'î nefs edilmektedir.

Fazla olarak Bükreşte Slovak mıntakaları ile Bohemya ve Moravya'nın Kızıldorunun ileri hareketinin tesiri altında kalacağı mütalesi ileri sürülmektedir.

Bu son günlerde vukua gelen kıyamların Gestapo tarafından merhametsizce tenkili, bu manatik ahalisinin Alman boyunduruğunu sarsmak hususundaki arzularını teşdid edeceği şüphesizdir.

Umumiyetle Bükreşte serdedilen mütalesine, şu merkezdedir: Almanya, merkezi Avrupaya bir takım kuvvetler saldırmıştır. Bunları kontrol etmesine imkân yoktur. Ve bu kuvvetler, Alman menafii aleyhine mücadele etmekten hâli kalmıyacaktır.

Havas Ajansına göre

Bükreş 21 (A.A.) — Bütün Polonya - Romanya hududunun Kızıldoru tarafından işgali, Bükreşte Alman politikasının bir muvaffakiyetsizliği olarak telâkki edilmektedir.

iki Leh tayyaresi Bulgaristana iltica etti

Sofya 21 (A.A.) — İki Leh tayyaresi Bulgaristan şimalinde karaya inmiş, içindekiler tevkif ve tayyareler müsadere edilmiştir.

Manisa meb'usunun idarede bazı tedbirler alınmasına dair teklifi

Ankara 21 (Hususi) — Manisa meb'usu Refik İncenin bugünkü icablarına göre idarede bazı tedbirler alınması hakkındaki teklifini müzakere edecek olan Parti grupu komisyonu teşekkül etmiştir. Komisyon önümüzdeki günlerde çalışmalarına başlayacaktır.

Teklifte bilimum devlet inşaatının durdurulması, münhalere yeniden memur alınmaması, tatbik edilmekte olan bütçede tasarrufu kabul fasillardaki paranın millî müdafaa bütçesine nakdedilmesi gibi hesabların bulunduğu haber verilmektedir.

italyada ingilizler aleyhindeki levhalar kaldırılıyor

Roma 21 (Hususi) — İtalyanın birçok şehirlerinde, Habeşistan harbinden beri duvarlarda ve göze çarpmak yerlerde asılı bulunan İngiliz aleyhtar levhaların, bugünden itibaren kaldırılmasına başlanmıştır.

Bu işe, İtalyan polisleri nezaret etmektedirler.

Hitler, ingiltere ve Fransaya anlaşma teklifi yapacaktı

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Polonya devletin inhidamı ve Almanya tarafından garb ve cenub hududlarının kat'i olduğuna dair teminat verilmesini üzerine hâdis olan vaziyetten sonra böyle bir harb mevzuu bahsolmamalıdır. Binaenaleyh bir harbin hâkiki sebeplerini burada göremiyoruz.

Avrupaya bu kadar matem ve harabî getiren Versailles muahadesinin meşum tesirlerinden artık kurtulmak zamanı gelmiştir.

Popolo di Roma da şöyle yazıyor:

Herkes devamlı ve âdil bir sulh istediğini söylüyor. Fakat bazıları böyle devamlı bir sulh için esas olan karşılıklı itimad ve taahhüdü riayetini mevcut olmadığını ileri sürüyor. Böyle bir iddia varid değildir. Çünkü gönüllü isteğe müzakere ve kabul edilen muahadeden gayet tabii olarak teşriki meşai ve imtizac doğar.

Tribuna ve Lavaro Facista gazetelerinde başmakalelerinde şu suali soruyorlar:

Polonya harbi bittikten sonra ne diye bir Avrupa harbine başlansın?

Tribuna diyor ki:

Fransanın ve bilhassa İngilterenin aşağıdaki maksadlarla harbettikleri söyleniyor:

1 — Polonyanın Versailles hududları ihyası,

2 — Almanyada Hitlerciliğin ortadan kaldırılması,

Hitler, Alman milletinin imhası demek olan bu iki şeyi reddediyor. Fakat Versailles Polonyasının tekrar dirilmesi yalnız Almanyaya karşı değil, Sovyet Rusya'ya karşı da harb demektir.

Halbuki Paris ve Londra şimdiye kadar bu harbi ilân etmekten çekinmişler.

İngiltere ve Fransa için Sovyet Rusya'ya karşı koymak, harbin başında Polonyaya yardım etmek kadar güç gözükmüyor.

Hakikat şudur ki, Polonyanın menfaatleri uzun bir harbden ziyade bir konferans masasında daha iyi korunabilirler.

Diğer taraftan, Fransa ve İngilterenin Alman milletine başka türlü bir rejimi cebren kabul ettirmeyi ciddi olarak istediklerini ve bu maksadla da bir dünya harbinin göz alacaklarını düşünmek pek küçük bir şeydir.

Faşist hükümetin bu vaziyeti vaktile görmüş olmasında ki, İtalyanın bugünkü vaziyeti ve samimî sulh arzusu izah olunabilir. Hitler tehdidinden ziyade bir barış hareketi yapmıştır.

Bu ilk adımı her iki taraftan diğer adımların takip edeceğini ümid ediyoruz.

Tapu ve kadaströ müfettişleri

Ankara, 21 (Hususi) — Tapu ve Kadaströ Umum Müdürlüğü fen müşavirliğine şehircilik mütehassısı Mitat Yenlen tayin edilmiştir. Aynı idare fen başmüfettişliğine İstanbul Kadaströ fen âmiri Vehbi, üçüncü sınıf Tapu müfettişliğine İzmir kadaströ fen âmiri Refik Halid tayin edilmişlerdir.

Sabahtan Sabaha

Bir müşahede

Alman topraklarını en son terkedenlerden bir dostuma dedim ki:

— Yiyecek sıkıntısı var, diyorlar. Doğru mu?

Şöyle anılatı:

— Son günlerde otelde verilen tereyağı ancak bir ceviz kadardı ve bu tereyağı garib bir nesne idi. Rengi, hattâ lezzeti tereyağını hatırlatıyordu. Fakat ne olduğuna anlamak müşküldü. Ateşe tuttum erimedim. Lüzcüleri bir sakız halini aldı. Ben yola çıkarken vesika ile verilen ekmeğe paspal katılmış olduğunu gördüm. Et Almanya için Transval altını kadar kıymetli bir madde olmuştur.

Bu haber propaganda bürolarında hazırlanmış bir telgraf haberi değildir. İngiltere ve Fransanın ilân ettikleri harb kaçığı maddeleri listesine göre Almanya bütün gıda maddeleri ile beraber harbe ve harb sanayinde işe yarayan her şey girmesi yasaktır. İngiliz bahriye dalresinin yakalanmış ve müsadere edilen kaçak eşya listesine göre şimdiye kadar on binlerce ton buğday, un, krom vesaire zapt edilmiştir ve abluğa gittikçe sıkıştırıldığı için Almanya'ya uzak memleketlerden ham madde ve erzak gelmesine imkân yoktur. Son askerî vaziyete göre Almanya Balkan depoları da kapanmıştır. Garb hududunda Belçika ve Hollandanın Almanya'yı besimeleri de düşünülemez. İtalya ile Rusyanın hergün açılan seksen milyonluk kalabalığı doyurmaları müşküldür. Bu şartlar altında daha harbin üçüncü haftasında ekmeğine paspa yağına patates katarak ete ve yumurtaya hasret çeken bir milletin birkaç yıl harb için hazırlanan düşmanlarına ne kadar mukavemet edeceği düşünülebilir. Derler ki harbi ordular yapar, fakat zaferi milletler kazanır. İddia yanlış değildir.

Buhan Cahid

Fransa niçin harbediyor?

(Baştarafı 1 inci sayfada)

Polonyanın âkibeti

Sulhü kurtarmak için sebatla yaptığımız bütün gayretler Avrupalı ve Amerikanın en yüksek siyaset ve ahlâk otoritelerinin faaliyeti, İngilterenin gayretleri, İtalyan hükümetinin teşebbüsleri, bütün bunlar akim kaldı. Çünkü, Polonya'nın imhası hem silâh ile hem de müzakere ediyör gözükerek başka taraftan gizli muahedeler hazırlanmıştı. İş tenilen saatte, bazı cinayet ortakları temin edildikten sonra Polonyanın üzerine bir demir ve ateş kasırgası yağdırıldı. Fakat asıl Polonya bize kurbaneliğinin bir misalini vermekle kalmıyor, buna kahramanlığının dersini de ilâve ediyor.

İk mağlûbiyetlerden sonra - çünkü Polonya düşman boğazına sarıldığı vakit henüz seferberliğini bitirmemiş - adedce ve harb levanımı itibarile yüksek kuvvetler karşısında adım adım geri çekildikten sonra Polonya askerleri vatanın toprağına sarıldı, kaldılar. Daha az geniş bir cephe üzerinde tutunmaya başlıyorlardı. Fakat Kutnoda Alman zırhlı fırkalarına karşı piyade ve süvari harb ederken, veya Lwow önünde düşman öncüleri durdurulurken Bugzda emsalsiz bir kahramanlıkla bütün Alman hücumları kırılırken Kızıldoru gizli muahede hakkını mucibince Polonyaya giriyordu.

Hakikat şudur ki, daha 23 Ağustosta Almanya ile Sovyetler Birliği arasında Polonyanın parçalanması için anlaşma akdedilmiş bulunuyordu.

Teminatlar

Hitler 17 Mart 1934 de, Alman hükümetinin Lokarno muahadesini tanımadığına dair söylemişti. 7 Mart 1936 da bu muahedeyi yırtıyor ve Rhin havzasını tekrar askerleştiriyordu. Ne ise denildi. Nihayet Rhin havzası bir Alman memleketidir.

Hitler, 28 Mayıs 1935 de Reischtagdaki beyanatında Almanyanın Avusturyanın dahilî işlerine karışmış ve enü ihlak etmek fikrinde olmadığını söylemişti.

Halbuki, Avusturya bu beyanattan az bir müddet sonra istilâ edildi ve Almanya'ya ilhak olundu. Gene ne ise denildi. Nihayet Avusturya ırk ve kültür itibarile bir Alman memleketidir.

Aynı teminat Çekoslovakya hakkında da tekrar olundu. Münih'te Hitler bizzat bana en kat'i teminatı verdi. Fakat, bu teminat Bohemya ve Moravyanın istilâ edilmesine ve esaret altına alınmasına mâni olmadı.

Almanyanın iki yüzünlüğünün bu birçok delillerini sayan Daladye günün birinde gene sözünden dönersek Alsace ve Loraine hakkında da taleplerde bulunacağını söylemiş ve demiştir ki:

"Ya hürriyet ya ölüm"

Almanya, Fransa ile İngilterenin arasını açmak için beyhudde yere çalışıyor. Fransızlar düşmanlarının «bu harb İngilterenin harbidir» dediğini duyunca buna «harb bu harb Hitlerin harbidir» cevabını veriyorlar. Bütün Fransa ayağa kalkmıştır. Bizde vatan haini yoktur. Bizde müttehid, cesur ve azimkâr bir millet vardır. O millet bayrağının üzerine şu iki kelimeyi yazmıştır: «Ya hürriyet, ya ölüm»

Göbbels, Belçikanın bitaraflığını ihlâl etmeyeceğiz, diyor

Berlin 21 (A.A.) — D. N. B. bildiriyor:

Alman Propaganda Nazırı Dr. Göbbels, yabancı matbuat muhabirleriyle yaptığı görüşmede, Alman hükümetinin ve Alman başkumandanlığının Belçikanın ve Hollandanın bitaraflığını ihlâl etmek niyetinde bulunduğuna hakkındaki yabancı gazetelerin neşriyatını tenkid etmiş ve demiştir ki:

Bu haberleri, tam ve kat'i bir surette tekbiz etmeğe mezunum. Alman hükümeti, Hollandanın ve Belçikanın bitaraflığını ihlâl etmek niyetinde ne evvelce bulunmuştu, ne şimdi bulunmaktadı, ne de istikbalde bulunacaktır.

Bir gazetecinin sualine cevaben doktor Göbbels, bu beyanatının aynen Lüksemburg için de doğru olduğunu bildirmiştir.

Şehir Haberleri

İngiltere ve Fransa ile ticaretimiz

23 Ağustos imzalanan ve 1 Eylül'den beri mer'iyete giren yeni Türk-Fransız ticaret anlaşmasının metni şehrimizdeki muntaka ticaret müdürlüğüne tēb ilğ edilmiştir.

Müddeti 1 sene olan bu anlaşmanın en bariz hususiyeti, bazı mahdud maddelerden maada bilümmün Türkiye ve Fransa menşeli malların hususî takas yönlere mübadelesi imkânlarını artırmış olmasıdır.

Yeni anlaşma evvelce yüz liralık ihracatımıza mukabil ancak 65 liralık mal ithali şartını 94 e çıkarmıştır.

Bu suretle memleketimizin muhtaç olduğu birçok sınaî ve mamul maddelerin daha geniş mikyasta ithali mümkün olabilecektir. Diğer taraftan İngiltere ile mevcut hususî takas anlaşması da genişletilmiştir. Maden ve maden cevherleri, kömür, kereste, konserva, buğday, taze meyva ve sebzelere başkası hususî takas ile ihrac ve bunların bedeli Komediti Limited şirketi tarafından ödenecektir.

İngiliz takas primleri, 70 : 72, vadeli yüklemeler için 55 : 60 tur.

İngilterede birçok iptidai ve gıda maddelerinin yükseldiği öğrenilmiştir. Bu arada memleketimizden ihrac edilen ve lisansa tâbi olan bazı maddelerin fiyatlarında da aynı yükselik göze çarpmaktadır.

Bu vaziyetin inkişafı halinde memleketimizden ihrac imkânlarının artacağı söylenmektedir.

Mahkemelerde:

Eroin tiryakisi bir kadın tevkif edildi

Fani isminde eroine bir kadının zabıtaca yapılan uzun bir taktikten sonra, nihayet yakalanabildiğini dün yazmıştık. Faninin uzun müddet yakalanamamasına sebep, eroini küçük balonlar içerisinde vücudünün mahrem yerlerinde saklayabildiği olmuş, fakat bu hilesi de meydana çıkarılmıştır.

30 yaşlarında olan suçlu kadın dün kaçakçılık işlerine bakan asiye 5 inci ceza müddetumullîğine teslim edilmiş ve hâkim huzuruna çıkarılmıştır. Fani yapılan sorgusu sırasında:

Ben eroinin satıcısı değil, içicisiyim. Ne yapsam, bu iptildân kurtulamıyorum. A- lıştım bir kere, ne yapayım, demıştır.

Sorgu hâkimi, istisnâvî müteakib Faninin tevkifine karar vermiştir.

Sokakta ölen bir adamın ölümü şüpheli görüldü

Gelibolulu Aptullah oğlu Cemal isminde biri dün Boğazkesende geçerken, simitçi fırını önünde birdenbire fenâlaşarak, yere düşmüştür.

Hasta, sıhhi imdad otomobil ile Beyoğlu hastanesine nakletilirken, yolda ölmüştür. Adilce tabii dün cesedi muayene edilmiş, ölümü şüpheli görüldüğünden, morga kaldırılmıştır.

Kültür işleri:

Bir komisyon Avrupadan gelen talebelerimizle meşgul oluyor

Harbin başlaması üzerine Almanya, Fransa ve İsviçrede bulunan talebelerimizin memleketimize avdet ettikleri malumdur.

Üniversitede teşekkül etmiş olan bir komisyon bu talebenin vaziyetle yakından alakadar olmaktadır.

Avrupadan dönen talebeler arasında tahsillerini ikmal etmiş, doktoralarını vermiş talebeler de bulunduğundan, bunların üniversitede gerek asistan, gerekse doçent olarak istihdamları düşünülmektedir. Bunun için bu hususta yapılacak müsabaka imtihanına doktoralarını vermiş talebeden istenilen edenerden muvaffak olacakların tercihan alınacakları öğrenilmiştir.

Diğer taraftan bir kısım talebenin de Ankaradaki Hukuk Fakültesine gönderilmesi mevzuubahıştır. Rektörlük bu mesele ile suretli mahsusada meşgul olmaktadır.

Üniversiteye talebe kaydına başlanıldı

İstanbul Üniversitesi dünden itibaren talebe kaydına başlanmıştır.

Dün muhtelif fakültele 65 talebe kaydedilmiştir.

Dahiliye Vekili dün şehrimize geldi

Dün sabah Ankaradan şehrimize gelen Dahiliye Vekili Faik Öztrak öğleden sonra Belediyeyi ziyaret etmiş, Vali ile bir müddet konuşmuş, şehir işleri hakkında izahat almıştır. Vekil, kendisiyle görüşen bir muharririmizin suallerine şu cevabı vermiştir:

— Pasif koruma neticeleri hakkında izahat verir misiniz?

— Pasif koruma tecrübesi esnasında cami, sinema vesair yerleri mefruz sığınak olarak kabul etmiştik. Bu, yanlış anlaşılms, cami ve sinema salonları sığınak olabilir mi diyenler olmuştur. Geçen seferki tecrübe esnasında münhasıran mefruz sığınak olan bu yerler hiç bir zaman hakiki tehlike başgösterince sığınak olacak değildir. Salâhiyetli makamlar nereyi gösterirlerse sığınak olması olacaktır. Memleketi idare edenlerin borcu, memlekette tehlikeyi artırmak değil, eksiltmektir.

— Meclise verilme üzere Dahiliye Vekâletinde hazırlanmış olan kanun lâyi haları nelerdir?

— Dahiliye Vekâletinde bulunan imar heyetinin Nafaya devri münasib görüldü. Bu hususta bir kanun lâyihası hazırlanmıştır.

— İhtikâr kanunu ne zaman çıkacaktır?

— Kanun lâyihası yakında Meclise sevkedilecektir. Bu kanunla ihtikâr karşısında siddetli bir mücadele açılacaktır.

— Umumi sayım hakkındaki hazırlıklar ilerledi mi?

— Evvelâ tecrübi mahiyette ufak bir nüfus sayımı yapılacak, bilâhare umumî nüfus sayımına geçilecektir. Bu husustaki hazırlıklara devam edilmektedir.

Vekil yarın Ankaraya dönecektir.

Müteferrik:

Eski 10 ve 20 paralıklar tedavülde kaldırılacak

Osmanlı devleti zamanından kalma eski paralıklar tedavülde kaldırılmaktadır. Şimdiki halde bu paralardan tedavülde kalan yalnız 10 ve 20 paralıklardır.

Darbhane idaresi, Kanunuevvel nihayetine kadar bu eski 10 ve 20 paralıkları toplatarak, bunların yerine yeni 10 ve 20 paralıklar çıkaracaktır.

Piyango biletleri Darbhane de basılacak

Maliye Vekâleti piyango müdürlüğü şimdiki kadar halka sattığı biletleri muhtelif matbaalarda bastırmakta idi. Bu defa verilmiş olan yeni bir karara göre, piyango biletleri Darbhane de bastırılacaktır.

Darbhane idaresi bu hususta hazırlıklara başlamıştır. Pek yakında beher keşide için 500 bin bilet basmağa başlayacaktır.

Sivas - Erzurum hattı madalyaları

Devlet Demiryolları İdaresi, Darbhane müdürlüğüne Sivas - Erzurum hattının açılma töreninde kullanılmak üzere 1500 madalye sipariş etmiştir.

Sivas - Erzurum hattının cümhuriyet bayramında açılması mukarrer olduğundan Darbhane idaresi madalyelerin zamanında yetiştirilmesi için deha bu husustaki hazırlıklara geçmiştir.

Verilmiş olan pişna göre, madalyeler 7 santimetre kütünde olmak üzere iki yüzü olacak, bir yüzünde Devlet Demiryollarının resmi yazısı, diğer yüzünde de lokomotif resmi bulunacaktır.

Madalyeler, Devlet Demiryolları tarafından Sivas - Erzurum hattının açılma törenine istinad edecek zevata bir hatıra olmak üzere dağıtılacaktır.

Vapurdan denize düşen bir yolcu kurtarıldı

Dün öğle üzeri Kadıköyünden köprüye hareket eden Pendik vapurunda bulunmakta olan yolculardan İsmail adında birisi Sarayburnu açıklarında müvazenesini kaybederek denize düşmüş ve ekraktan yetişenler tarafından kurtarılmıştır.

Limanda faaliyet tedricen artıyor

Dün limanımıza Romanya, İsveç, İngiliz ve Yugoslav bandıralı dört cenebi vapuru gelmiştir. Bu vapurlar buradan muhtelif Avrupa merkezleri için yük alacaklardır.

Önümüzdeki hafta içinde limanımıza bir hayli cenebi vapuru gelecek ve mühim miktarda ihracat eşyası yükleyeceği haber alınmıştır.

Pasif korunma komisyonunun faaliyeti

Şehrimizde teşekkül eden hava tehlikesine karşı pasif korunma komisyonu faaliyetine devam etmektedir. Mevcud talimatnameye göre komisyonun tesbit ettiği hususlar ve tedabirin polise aid tatbiki ve icrai işlerle de Emniyet Müdürlüğü Muzaffer Akalın meşgul bulunmaktadır. Dün kendisiyle görüşen bir muharririmize Muzaffer Akalın:

Pasif korunma işinde tatbiki ve icrai sahalarda polisi alakadar eden hususlarla yakından alakadar olduğumu ve her türlü hazırlıklarla tedbirlerin icabında Emniyet Müdürlüğüne derhal tatbik sahasına konulabileceğini söylemişimdir. Emniyet amirleriyle serkomiserleri bugün Emniyet Müdürlüğüne davet eden Muzaffer Akalın kendilerine, vazifeye başladığından bugüne kadar yaptığı teftiş ve tetkiklerden aldığı neticelere göre lüzumlu bulunduğu bazı direktifleri bizzat tebliğ edecektir.

Şimdiye kadar Emniyet Müdürlüğüne idare edilmekte olan mahalle bekçilerinin tayin, vazifeden çıkarma, mezu niyet ve tayin kontrol hususları kaza kay makamlarına tevdi edilmiştir.

Emniyet Müdürlüğü bunların Vilâyet namına, umumî idaresine müteallik esasları tesbit ederek iyi bir şekilde tatbikini takip edecektir.

Ticaret işleri:

Hububat piyasasındaki gevşeklik devam ediyor

Hububat fiyatları fazla mal gelmemekte olduğu halde gevşektir.

Mısır 4,50, buğday 4,25, çavdar 3,25, arpa 3,25, kuyumi 3,75 kurustur ve alıcı azdır. Piyasanın gevşekliği tüccarların elinde fazla stok bulundurmamak istememesinden ileri gelmektedir. Bazı ihracat firmaları küçük yaş deri, tiftik, yumurta gibi lisansa tâbi bazı maddelerin ihracı için Ticaret Vekâletinden müsaade istemişlerdir.

Pamuk fiyatları yükseldi

Pamuk fiyatları birdenbire yükselmeye başlamıştır. Bu yükseliş dahil mübayaattan ileri gelmekte olup, müstahşli memnun edecek mahiyettedir.

Bir hafta evvel 30-31 kuruş olan Adana cinsi pamuklar 36-37, 34-35 kuruş olan İzmir malları 39-40 kuruş yükselmiştir.

Diğer iptidai maddeler piyasalarında ehemmiyetli muamele olmamakla beraber fiyatlar düşmemekte ve ilerisi için yükselme ümidleri beklenmektedir.

Derslere başlanıyor

Şişli Halkevinden: Türkçe, Fransızca, İngilizce, Almanca, Biçki ve Dikiş, Çiçek, Şapka, Müzik, Koro ve Ev idaresi derslerine birincitöğrenen itibaren başlanıyor.

TAKSİM SINEMASINDA

939 - 940 sinema mevsiminin ilk büyük filmi

Bugün matinelere itibaren

Ümit Şarkısı (Neşidei Emel)

Radyoda seve seve dinlediğiniz Şarkın yegâne ses Kral çesi Bülbül Bülbü

ÜMMÜ GÜLSÜM'ün

Bu sene Mısır film müsabakasında birinciliği kazanan Aşk, İhtiras ve heyecan filmi

Türkçe sözlü - Arapça şarkılı

Seanslar 2.30 - 4.30 - 6.30 - 9 da

Hâdiseler Karşısında

ŞARKILI SİYASET

Ben gazetemi elime aldım. Alt katın kiracısı da şarkıya başladı. Şarkı söylemenin de tam zamanını bulmuş ya.. ne denilir.. Kimine vay vay, kimine hay hay.

Gazeteden bir serlevha okudum: «Almanya, ihtiyacı olan gıda maddelerini Sovyet Rusyadan tedarik edecekmiş..»

Alt katın kiracısı bar bar bağırıyor - du; kulak verdim. Bazı kelimeleri değiştirip mi söylüyordu. yoksa bana mı öyle gelmişti.

«Ben Almanı fındık ile, fıstık ile, badem ile beslerim.»

Bana ne, diyerek tekrar gazetemeye baktım. Bir serlevha daha okudum:

«Fransada İngiliz askerleri bekleniyor.»

Alt katın kiracısı başka bir şarkı tutturmuştu.

«Fransa sahilinde bekliyorum»

«Her zamanki yerimde bekliyorum»

«Beni şad et İngiliz başın için»

Gene gazetemeye baktım:

«Lehistan harbi bitmiştir.»

Gene alt katın kiracısını duydum.

«Bana ne oldu da ben bilemem»

«Eski halimi hiç göremem»

Bana rahat gazete okutmuyacaktı. İnad bu ya, ben de okuyacaktım:

«Avrupa, Amerikanın vereceği kararı bekliyor.»

Alt katın kiracısı da benimle inada girişmiş gibi idi:

«Nalei cangâhi cânan duymuyor»

«Neyleyim tedbire takdir uymuyor»

«Çok tabibe ettim arzı ihtiyaç»

«Bulamadım derdi harbe hiçbir ilaç»

Gazetede oldukça enteresan bir yazı var:

«İtalyanın vaziyeti ne olacak»

Alt kattaki kiracıdan da rahat yok:

«Ayrılmam, vazgeçmem, ben ayrılmadım, felekler ayırdı.»

Hele şunu da okuyayım:

«Cemberlayn nutkunda, Fransa ile İngilterenin sonuna kadar birlikte harbedeceklerini.....»

Alt katın kiracısı sesini çok yükseltti. Yazıyı tamamen okuyamadım:

«Kim ne derse varsın desin.»

«Sen benimsin ben de senin»

İnad bu ya.. Okuyacağım, okuyacağım:

«Slovakya isyanı karşısında Almanya»

Alt katın kiracısı da benim gibi inadçı:

«Söyle söyle hiç mi beni sevmedin»

Gene okuyacağım:

«İngiltere sonunda zafer bizimdir diyor»

Gene alt katın kiracısının sesi:

«Kız ben seni alacağım başına vura vura»

Alt katın kiracısı benden baskın çıktı. Gazeteyi elimden bıraktım. Şimdi de bir gazete başladı:

«İç bade güzel sev var ise akli şurun»

«Dünya var imiş ya ki yoğ olmuş ne umurun»

İsmet Hulusi

Bunları biliyor mu idiniz ?

Pamuk elbise yasağı

1712 senesinde İngilterede pamuktan mamul elbise giymek memnundur. Böyle elbise giyenler yakalanır, kendilerinden para cezası alınır.

Elbiseleri diken veya kumaşını satanlar ise giyenlerden dört misli fazla ceza verilmeye mahkûm edilirdi.

★

Bazı mensucat isimleri nereden geliyor ?

Bazı mensucata verilen isimler bir esasa istinad etmektedir. Bunlardan birkaçını bildireyim:

Kaliko: Bu isimdeki kumaş ilk olarak Hindistanda Kalikut şehrinde imal edilmiş, bu yüzden bu isim almıştır.

Tafta: Tafta İran lisanından gelmektedir. Bu kumaş ilk olarak İranda yapılmaya başlanmıştır.

Saten: Saten Latince Seta kelimesinden çıkmıştır. Seta kelimesi ise Asyada bulunan Serik şehrinde gelmektedir. Gaz: Bu ince kumaş Gaza şehrinin isminden almıştır.

Muslin: Bu güzel kumaş, ismini Musul şehrinde almıştır. Muslin ilk olarak Musul şehrinde yapılmaya başlanmıştır.

Siyamlı kadınların şapkaları

Avrupaya henüz gelmeyen bir şapka modeli. Siyamlı kadınlar bu tarzda şapkalar giyerler. Şapkalar aynı zamanda bir semsiye vazifesi ni de görür ve saçların ön kısmını örtmez.

Rüyaların membaı

Gözlerinizi kapayın. Ellerinizi göz kapaklarınızın üzerine hafifçe temas ettiriniz. Birçok renkler göreceksiniz. İşte gelenleri gördüğünüz birçok rüyaların membaı bunlardır.

Birbirinin sırtında uçan kuşlar

Bazı ufak kuşların, meselâ sinek kuşlarının bazan atmacaların sırtlarında olarak uçtukları görülmüştür. Birbiri üzerine konmuş deniz tayyareleri mucidleri belki bu yeni icadlarını kuşların birbirlerinin sırtlarında uçmalarından mülhem olarak ortaya atmışlardır.

GÖNÜL İŞLERİ

Bir genç kız Sevgisini izhar Edebilir mi ?

Ankaradan şöyle bir mektub aldım!

Teyzeğim:

Son Posta gazetesinde Gönül İşleri sütununu hergün okuyorum. Ben de hayata atılmış, çalışan ve biraz da hayati anlamış genç bir kıyım.

Böyle olmakla beraber sevgi denen seile kapılmaktan kendimi kurtaramadım. Evet herkes gibi ben de seviyorum. Bir arkadaş toplantısında bir gençle tanıştım. İlk defalar hemen hiç konuşamamıştık. Saatler ilerledikten sonra biraz konuşmaya başladık ve ondan sonra da şimdi aramızda görüyoruz. Fakat bu görmeler bir selâmla kalmıyor, derhal durarak konuşuyor ve bazan bu konuşmalar bir çeyrek saat kadar devam ediyor ve o sıralarda beni tetik etmekte geri kalmıyor. Onunla konuşma-

larımız tesadüflerden ibaret ve o günden sonra da öyle toplantılarda bulunmuyorum, o da sormuyor.

Onun bana karşı olan hislerini biliyorum ve anlamama da imkân yok. Çünkü konuşma mevzularımız genelde olmadığın gibi çok sık da görmüyorum. Gördüğüm zamanlarda da her erkeğin bir genç kıza gösterdiği alâkadan başka bir fazlalık hissetmiyorum.

Sonra bu genç hakkında arkadaşlarımla fikirleri: Güya bu genç daima düşük seviyeli kadın ve kızlarla konuşuyormuş ve hiç kimsenin sempatisini oksamıyormuş. Buna rağmen ben onu seviyorum. Ve bunların aslı olup olmadığını bilmiyorum. Teyzeğim ben bu hislerimi ona zimnen dahi olsa ihlas edebilir miyim ve onun beni sevip sevmediğini nasıl öğrenirim? İhsas edebilirsem nasıl e ne şekilde ederim?

Bir genç kıyın sevdiği erkeğe onun tarafından hiçbir teşebbüs vukua gelmeden sevgisini izhar etmesi ucu- ma doğru atılmış ilk adımdır.

Çocuğum, senin yerinde olsaydım hiçbir teşebbüste bulunmaksızın alelade konuşmamızda devam eder ve vaziyetin biraz olsun aydınlanmasını beklerdim.

TEYZE

Bugün

ÜÇ AHBAB ÇAVUŞLAR HARBE GİDİYOR

Türkçe Sözlü

ALEMDAR ve MİLLÎ ARSEN LÜPEN GELİYOR

İstanbulun en güzel iki sinemasında iki film birden

Lehistan'da cereyan eden büyük imha meydan muharebesi

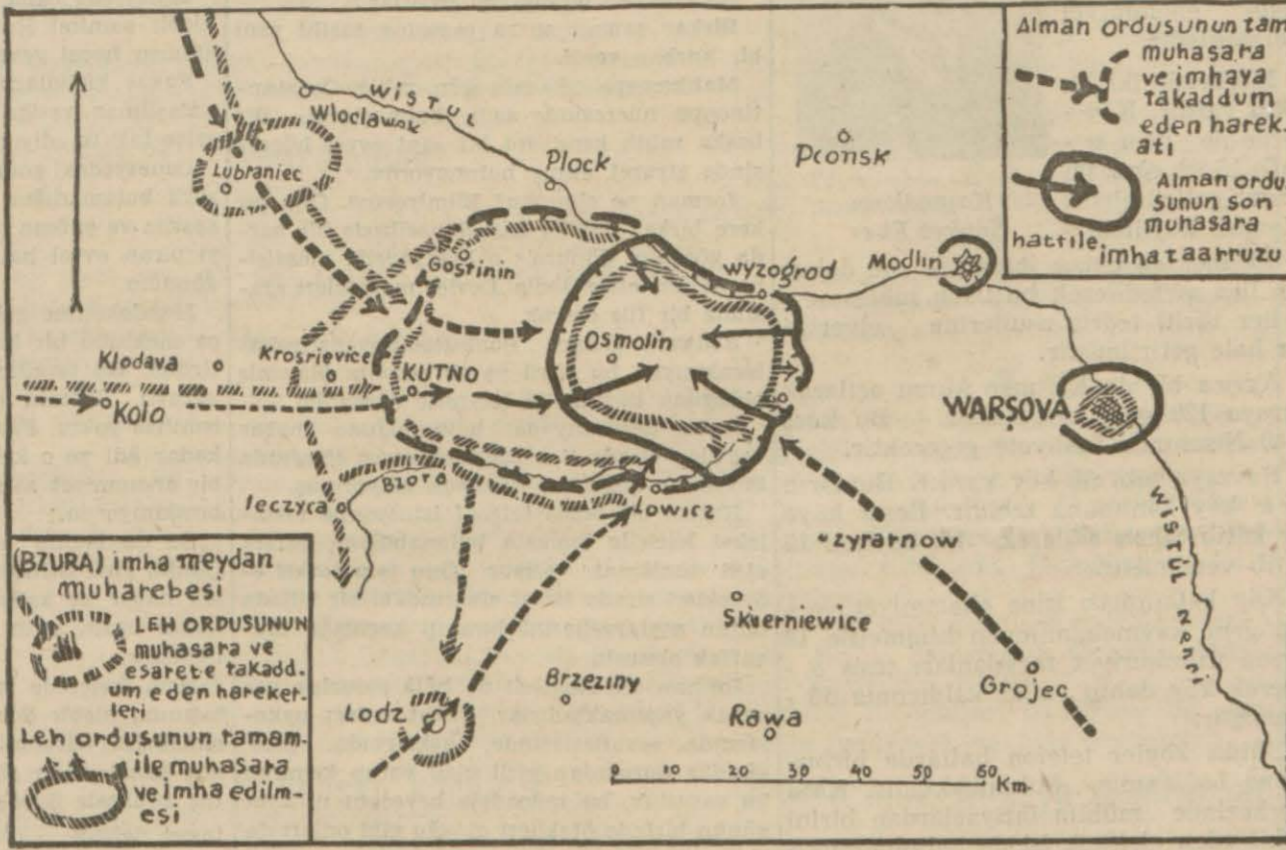
YAZAN

Emekli General H. Emir Erkilet
"Son Posta",nın askerî muharriri

12 Eylül'denberi Kutno'da başlayarak gittikçe şarka doğru sürüklenen büyük imha meydan muharebesi 20 Eylülde, Bzura suyuunda, Leh ordusunun büyük bir kısmının imhasile sona ermiştir. Düne kadar, Almanların burada toplayabildikleri esirlerin sayısı 100.000 ni aşmıştır. Bir haftadanberi devam eden çok şiddetli muharebelerde Leh lilerin Bzura - Kutno arasında veremeleri pek tabii olan ağır insan zav'atı da herşeyden önce herhalde Koridordan Pozenandan ve hattâ Lodz istikametinden buralara gelerek toplanan ve neticede muhasara ve imha edilen Leh kıtaatı evvelce tahmin edildiği üzere yalnız 4 veya 5 fırkası değil, bu miktardan az bir misli fazlası olduğu anlaşılır: Yani 15 tümen veyahud Almanların dedikleri gibi bütün Leh ordusunun takriben dörtte biri.

Mukaddema Koridorda 2.3 Leh tümeninin ve Radom cenubunda 5 kadar fırkasının ihata ve esir edildikleri hesap olunur ve bugün Varşova ve Modlin'de müteaddid fırkaların harb etmekte oldukları dikkate alınrsa Vistül ve San gerisinde Lehistanın mukavemeti imkânı kâfi askerî kuvvet bulamamasının hakiki sebepleri aydınlanır. Evet, Narrev - Vistül - San hattında bir mukavemet cephesi yaratmak ihtiza ettiği za man Lehistanın elinde artık bir ordu kalmamış bulunuyordu. Sayıca Alman ordusunun aşağı olmanın güzel Leh ordusu çok fena ve çok beceriksiz bir sevk ve idare yüzünden şurada ve burada lokma, lokma veya parça parça Almanlara kapırdıldı ve mahv veya esir edildi. En son küçük bir tabiyesi ise bugün Modlin ve Varşova'da mezbuhane beyhude uğ rasmaktadırlar.

Bir ordunun en büyük düşmanı, ancak tiyatro sanatçılarına vakıfın ve lâzım olan jestlerdir. Hakiki bir baskımandan bunlardan mümkün mertebe uzak durur. Hakiki bir kurmay (erkânı harbiye) her türlü söster's güvâhlerinden uzak olarak münevvis ve sakin çalışır. Bir ordunun bir harbe vatanı se lâmetini koruması mevzuubahs olduğu zaman, tali mekâd ve sivasî gösterişler bir tarafa vevahud hükümet adamlarını bırakılarak baskımandanlık ve genel kurmay karar ve hareketlerini yalnız ve

Vaziyeti gösterir kroki

yalnız sevkülceys ve tabiyenin icablarına tevfiik ederler; hattâ icab ederse birçok ah ve figanlara kulak tıkayarak ve telkin ve tazyiklere mukavemet ederler. 1914 de Alman ordularının sevk ve idaresine memur olan imparatorun ya veriliğinden ve maiyetinden yetişme küçük Moltke uysal huyu ve nabizgirliği dolayısıyla imparator tarafından Alman ordularının büyük erkânharbiye reisliğine getirilmişti. Fakat, eski büyük Moltkenin yeğeni olmaktan başka hiç bir Moltkeliği olmıyan bu zatın her şeyden evvel seciye metaneti kâfi derecede yoktu...

Harbin plânı Şlifin tarafından hazırlanmıştı. Bu büyük asker, Fransaya karşı senelerce hazırladığı hareket plânında çok kuvvetli bir sağ cenah hazırlamış ve bu cenaha Belçika üzerinden Fransaya girerek Fransız ordusunu şimalden ihata ve Marn'da imha vazifesini vermişti. Şlifin'in sandalyesine oturtulan Moltke ise, harbin ilânında Fransızların Alsasın cenubundan Alman topraklarına taarruz etmeleri ihtimalinden fazla müteessir olarak evvelâ kat'î neticeye memur olan şimal Alman cenahından Alsas doğru kuvvetler kaydırmış ve kat'î neticeye memur Alman cenahını zayıflatmak suretile Şlifin'in plânında meş'um bir tadilat yapmıştı. Fakat onun seciye zâfı bu kadar tahribatla kalmamıştı.

Harb başladıktan sonra Şlifin plânı mucibince Belçika üzerinden Fransaya muzafferen giren Alman sağ cenahından üç kolordu çekerek şarkta ilerleyen ve Alman topraklarına giren Rusları karşılamaya götürdü. Halbuki bu üç kolordu

henüz müretteb yerlerine varmadan Hindenburg ve erkânharbiye reisi Lüdendorff Tannenbergin 2 inci Rus ordusunu mağlûb etmiş bulunuyorlardı.

Diğer cihetten zayıflamış bulunan Alman şimal cenahı Paris önünde, sırf o üç kolordunun orada mevcut olmamaları dolayısıyla, muvaffak olamadı. Zayıf adam öyle bir iş görmüş idi ki bunun şarkta hiçbir hayri dokunmamış fakat garbda Alman plânının tamamen suya düşmesine başlıca sebep olmuştu. Bu bütün milletlerin unutmamaları icab eden bir misaldir.

Almanların, 1914 Tannenberginde 25 gün sonra ve bu mevkin yalnız 150 km. cenubunda kazandıkları Pzura zaferi gerek iki taraftan istihkak eden kuvvetler ve alınan ve daha alınacağı muhakkak olan esir ve ganimetler ve gerek netice itibarile eski Tannenberginde daha büyük ve daha ehemmiyetlidir.

Almanların 1914 Tannenberginde zaferini kazanmalarında iki büyük sebep âmil olmuştur: Biri Alman kumandan, sübay ve erinin nefislerine olan sonsuz itimad hissi ve diğeri Königsberg önderinde bulunan birinci Rus ordusunun batı ve tereddüdü karar ve hareketi dolayısıyla Tannenberginde Alman taarruzuna duçar olan 2 inci Rus ordusuna yardım etmemesidir.

Şarktan garba 70 ve şimalden cenuba 40 km. lik bir sahada mahsur kalarak bir hafta müddetle şarka doğru kendisine yol açmak için buradaki Alman muhasara hatlarına fevkalade bir şiddetle taarruz ve hücumlar yapan Leh ordusu (Devamı 7 nci sayfada)

"Son Posta"nın tarihi tefrikası: 1

BİNBİRDİREK BATAKHANESİ

Yazan: Reşad Ekrem

Cellâd Kara Ali

İpten kazaktan kurtulmuş binlerce baldırıçıplak ve serserinin İstanbulu kasıp kavurduğu bir devirde idi.

Milâdın 1629 yılı Eylülünün sonlarına doğru idi.

Kendi halinde, ırz ve namus sahibi, irad ve akarı ile yahud bir san'at ve ticaret ile geçinen kimselerin kapılarını akşam ezanında kapadıkları ve gece vaktinde ışık yakmadıkları bu zamanda, gece yarısına doğru, Süleymaniye'den Şehzadebaşına çıkan dar ve çapraşık arka sokaklardan cin ve şeytan gibi sessizce yürüyen iki adam, kıyafetlerinden ve arada bir durarak fısıltı ile konuşmalarından da anlaşılıyordu. İstanbulun uygun suz takımından, haşerâtından idler.

Bulutsuz gökyüzünde, on dördündeki ay, bir şımşırak taşı gibi parlıyordu.

Birisi, uzun boylu, kuru, köşec olduğu için yaşı pek tahmin edilemeyen, gözleri geceleyin kedi gözü gibi parlayan bir adamdı. Kıyafeti, Karadeniz sahili halkından olduğunu gösteriyordu. Başında kara aba ile zıpkı vardı. Yağınayaktı. Arkadaşı, on sekiz ile yirmi arasında, tüysüz bir delikanlıydı. Hemen yarı çıplaktı. Başında bir keçe küllâh vardı. Kısaçık bir diz çakşırının üstüne, kolsuz bir çuha yelek geçirilmişti. İri yapılı, güzelce bir gençti. Yüzünde, sağ yanağının üstünde taze bir bıçak yararı vardı.

Bütün İstanbul küllanbeyleri gibi, bu iki baldırıçıplak, biricilerine lâkâbı ile hitab ediyorlardı.

Bir aralık bir köşe başında bulunan bir çeşme önünde durdular. Delikanlı köşeden yolun her iki tarafını gözetlerken, öbürü, çeşmenin lülesini azıcık açtı ve, su sesi çıkmayacağına çalışarak geniş ağzını lüleeye dayadı. Pirinç lüleyi, âdetâ bir meme gibi emerek su içti. Sonra bir müddet fısıltı ile konuştular:

— Ulan Yandım Ali, bu gece de bir aksilik çıkarsa vazgeçelim bu işden, bir uğursuzluk var ucunda...

— Korkma be Poyraz... Bu gece tamamdır.

— Sen Yengeç Mustafaya, Karsavurana, Kuzgun Manol'a haber verdin ya...

— Verdim... Karsavuran sabahtanberi göz küllü yapıyor konağın karşısındaki bostan da...

Poyraz koyunundan bir ekmeğe parçası çıkar, çeşmede usunca ıslattı, sonra koyunundan, bir çikin da tuz çıkardı. Üstüne ekip yemeğe başladı. Tuz, bu serserilerin yanlarından ayrılmadıkları bir nimet idi. Ahlak, namus ve iffet kayıplarının dışında yaşayan bu haşeret, tuz hakkına karşı esrarengiz bir inan ile bağlanmışlardı. Tuzunu yaladıkları, yedikleri kimseye, ölümler amma en ufak bir kötülüğün yapamazlardı. Gözlerinde etuz hakkını bilmiyen köpekten daha aşağıydı. Aralarında böyleleri yaşatmazlardı. Biri-birlerinin tuzunu yemek, en büyük sadakat yemini sayılırdı.

Bundan ötürü, ekmeğine tuz ekip yiyen bir küllan, arkadaşları istemedikçe koparıp da bir parça vermezdi. Yandım Ali de akşam ye meğini yememişti. Gözleri kararlıydı. Fakat, Poyraz, onun için gelip geçici bir arkadaşdı. Hattâ bazan, ona kızdığı bile olurdu. Herde belki de kavğı etmesi, hattâ vurusması ihtimal olan bu adam ekmeğe yerken, Yandım Alinin de midesi kabarmıştı. Midesini su içerek bastırdı. O sırada çeşmenin tam karşısındaki evin kafeslerinden biri hafifçe tıkırdadı. Poyraz ile delikanlı, gözlerini şımşık gibi oraya çevirdiler. Sokak dardı. Eni üç adım var yoktu. Evlerin ikinci katlarındaki cumbalar, tahta bir köprü uzatma-

dan bile bir evden karşısındaki eve geçilebilecek kadar yakındı.

Poyraz ile Yandım Ali evvelâ ürkek ve incede, sonra da biraz kalınca iki kadın sesi işittiler:

— Hanım nine!.. Hanım nine!..
— Ne o kız?
— Hırsızlar var!.. Hırsızlar var!..
— Hırsızlar mı var?!

Poyraz ile Yandım Ali tabanları kaldırıp yalın ayaklarla, taşlarda boğuk bir şapırtı çıkararak kaçtılar. İki üç sokak aşınca da gene eski sessiz ve çabuk yürüyüşlerine devam ettiler. Bu gibi sahnelere alışık oldukları için üstünde hiç durmadılar. Bir müddet sonra söze delikanlı başladı:

— Poyraz be... İştin mi? Güllü Fatmanın yüzünden çıkan çingarı sonunu...

— Hani iki delikanlı vuruştular geçen gün Ben orada idim işte ya...

— İşte o delikanlılardan biri hünkâr mı? Poyraz, ayaklarından sokağa mihlanmış gibi durdu. Geceleyin kedi gözü gibi parlayan gözlerini açabildiği kadar açtı:

— Sultan Murad mı?
— Sultan Murad ya...

Poyraz bütün ihtiyatı bırakarak elini bir kaç defa olanca kuvvetile dizine vurup dö vündü:

— Tüh be!.. Tüh be!..

Yandım Ali Karadenizlinin bu halindeki bir şey anlayamadı:

— Ne oldun ulan Poyraz?!

Diye sordu. Biri cevap verdi:

— Tüh be!.. Devlet kuşu omuzuma konmuşken kaçırırım...

— Ne oldu ulan?

— Ne olacık.. vuranın adı Benli Yusuf imiş.. sonradan öğrendik onu taşıyan bir adamdan. Vurulan sarışın delikahlı olacık Sultan Murad.. Tüh be!.. Tüh be!.. Yere düşünce ben koştum öuce Tuz bastım yararı na.. parmağınan yüzüğünü çıkarıp verdim.. Tüh be!.. Tüh be!.. Gözürdüm de hırsızlık malıymış gibi Çatalakala iki altına okuttum.. Tüh be!.. Tüh be!..

Yandım Ali anlayamadı. Toy bir delikanlı ne dövünüyorsa şimdi?

Diye sordu. Poyraz bağırdı:

— Ulan sen hayransın be... İnsanın elini Sultan Muradın yüzüğü geçer de götürüp satarmı?!

— Ne yapar ya?

— Ne yapacak... Doğru saraya gider. Yüzüğü gösterir... Hünkârın huzuruna çıkar. sana geçen gün yardım eden yiğit bendim der...

— Sonra?

— Sen adam olmazsın Bursalı!.. Hırsızlı nerede sen nerede. Nene yetmez senin helvacı çiraklığı!

Yandım Ali Bursalıydı. Çocukluğunda helvacı çiraklığı yapmıştı. Onun için arkadaşları ona bazan da Bursalı diye hitab ederlerdi.

Yandım Ali kızık gibi oldu:

— Küfür etme şümdi.. Ben de başlarım sonra senin kel kafandanı.. dedi, söyle bakayım ağzını bozmadan, «sana yardım eden yiğit bendim» devince hünkâr ne yapacaktır!

— En asf... bevi idim şümdi!

— Ulan elin baldırı çıplağınan sancak bu yılır mı?

— Vezir bile olur devlet kuşu konarsa...

— Var yan öyleyse şümdi kel Poyraz!.. Belki daha konuşacaklardı. Üç dört evin birden kafesleri kalktı. Karışık ve kalın inceli sesler işitildi:

— Kim o orada konuşan?!

— Hey!.. Ne arıyorsunuz orada!

(Devamı 7 nci sayfada)

"Son Posta"nın tefrikası: 45

DAĞLARIN ESRARİ

NAKLEDEN

MUAZZEZ TAHSİN BERKAND

çok zarif bir tarzda tanzim edilmişti. Apartmanın her odasının, hattâ benim bulunduğum bu küçük odanın bile itina ile ve büyük bir zevkle döşendiği belli idi.

Yemek vakti yaklaştığı için yavaş yavaş hazırlanmağa başladım. Saçlarımı taradım, aynanın karşısına geçerek ipeklî kombinözümü ve onun üzerine de tül esvabımı giydim. O güne kadar provalarda kendimi tül-ler içinde görmüştüm amma elbise bittikten ve her tarafı dikildikten sonra bu kıyafetle ve yabancı gözlerden uzak olarak yüzümü ve vücudümü tetkik etmek bende büsbütün başka bir his yaratıyordu. Niçin giziyeyim, kendimi cidden beğendir ve dağlarda büyüyen vahşi Semihanın bu karşındaki ince, uzun boylu, esmer yüzlü, iri yeşil gözlü ve siyah saçlı İstanbul kızı olduğuna bir iki saniye için inanmadım. Bu değişiklik nasıl ve ne zaman olmuştu?

Bilâhtiyar Nazımın annesinin söylediği sözler aklıma geldi:

— Bu kız bir iki sene sonra cidden güzel olacak!

Acaba onun bu falcılığı doğru çıkacak mı? Güzel bir kız olacak mıyım? İlk defa olarak bunu tâ içimden istedim ve kalbimden geçen bu temenni dudaklarımdan döktüldü:

— Allahım, dağ başında, kırlarda büyüyen bu kimsesiz kız, hiç olmazsa güzel olsun!

Kendimi doya doya seyrettikten sonra odadan çıktım ve rasladığım bir hizmetçiye Cahid beyi nerede bulabileceğimi sordum.

— Yazı odasıdadır, buyurunuz sizi oraya götürüeyim efendim! dedi.

Uzun bir koridordan geçirerek bana bir odayı işaret etti:

— İşte burası...

Kapıya hafifçe vurdum. Bilmiyorum neden titriyordum. İçimde isimsiz bir korku ve heyecan vardı. Belki vasiimin yanına bu kıyafetle girmekten utanıyordum, belki de onun elbisesi beğenmemesinden korkuyordum. O dakikadaki hislerimi tahsil etmeğe imkân yok.

— Giriniz!

İçeriye adım atar atmaz ilk gördüğüm şey, açık pencerenin arkasındaki kır ve deniz ol-

du. Cahid bey pencerenin önünde ayakta durmuş, sigara içiyordu. Arkası kapıya dönüktü. Benim girdiğimim farkında olmadığına memnun olarak etrafıma baktım ve üstü kâğıdlarla örtülü yazı masasını, geniş kadife koltukları, duvardaki levhaları gördüm.

Ayak sesinin durması Cahid beyi başını çevirmeğe mecbur etmişti. Bir saniye tanıyamıyormuş gibi yüzüme baktı. Gözlerinde ve ağzının kenarlarında hafif bir titreyiş farkettim amma sesinde her zamanki sıcaklığı yerine sert bir aheak vardı:

— Sen misin Semiha? Bana esvabını göstermeğe mi geldin?

Bu ses, birdenberi soğuk bir suya düşmüş gibi beni titretti. Onun sualine cevap veremedim kekeledim:

— Sizi rahatsız mı ettim efendim?

Yüzümün kızardığını hissetmişim. Beni vâcüdünün anıyarak sigarasını pencereden dışarı attı, bir iki adımlerledi ve bu defa sesinde her zamanki samimi ifade ile tekrar sordu:

— Eibiseni göstermeğe mi geldin Semiha?

Sesindeki bu alâka aramızdaki hafif bu-utu derhal dağıttı, tabii tavrımla, her zan-kanı serbestliğimle: cevap verdim:

— Evet! Tuvaletimde göze batan bir şey olup olmadığını lütfen söyley misiniz? Belki bu hususta çok acemi olduğumu biliyorsunuz.

Omuzlarımı kaldırarak hafifçe güldü:

— Benim kadın tuvaletinde bir şey anladiğımı mı zannediyorsun? Sen ası annemle ablamın fikirlerini sormalısın yavrum.

— Hayır, evvelâ size danışmak istiyorum. Onların çok.. çok..

Cümlemle bitiremeden kekeleyordum; vasi- min müsamahakar bir tarzda tebessüm etmekte devam ettiğini görünce cesaret buldum:

— Çok küçük olduğum için onların bana ehemmiyet vermemelelerinden korkuyorum.

— Ya ben?

— Siz başka... Şimdiye kadar benim her şeyimle meşgul oldunuz. Hem...

— Hem?? Sözümlü bitirseniz!

— Siz çok iyi kalbli bir insansınız; alay etmeden bana hakiki fikrinizi söyleyeceğiniz, elbisede bir çarpıklık varsa işaret edeceğinize eminim. Dörtler çiftliğinden çıkarken şapkam hakkında söylediniz sözleri unuttunuz mu?

Kurnaz bir gülüşle, bir gözünü hafifçe kapayarak ve ağzının bir köşesini hafifçe yukarı kaldırarak yüzüme baktı:

— Sahi, şapkanı çok tenkid etmiştim değil mi?

(Arkası var)

Memleket Haberleri

Trakya höyüklerindeki çalışmalar

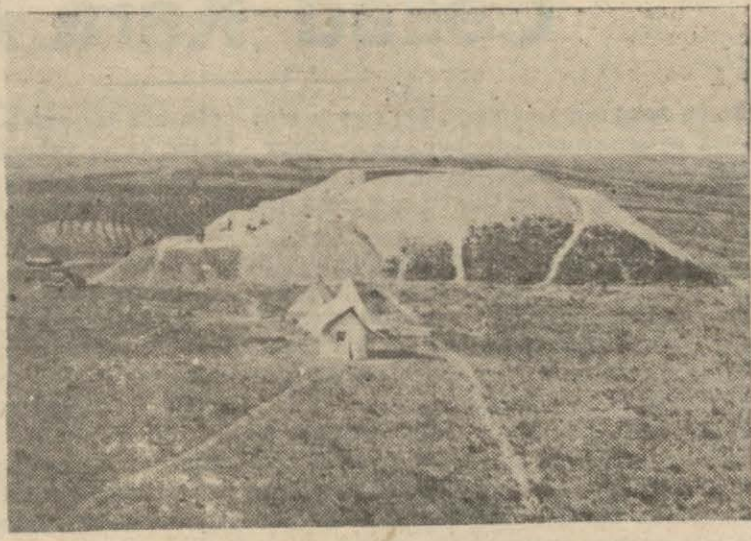
Vizede ve Kırklarelinde açılan höyüklerde Traklara aid yepyeni eserler meydana çıktı

Edirne (Husu - si) — Vizede devam etmekte olan hafriyatta enteresan eserlerle karşılaşıldığını bundan evvel bildirmiştim.

Büyük «E» Höyü - günde hafriyata normal şekilde devam edilmektedir. Şark ve garb istikametinde açılmış ve Höyü - günde ortasına doğru genişletilmiş olan İrânse derinleştiril - mektedir. Bu hafta içinde bir netice elde edileceği umulu - yor.

Büyük tepenin yanındaki F. Höyü - günde bir at iskeletine rastlanmıştır. Geçen sene de büyük A. Höyü - günde yanındaki Höyükte bu kabil bir iskelet bulunmuş - tur. Hafriyat heyeti bunu nazarı dikkate alarak bu atın E. Höyü - günde medfun şahsa aid olmasına ihtimal veriyor. Bu keşif eski Trakların ata vermiş oldukları ehemmiyeti tebarüz ettiren güzel bir misal teşkil etmektedir.

E. Höyü - günde takriben 400 metre şimalinde iki küçük Höyük bulunmaktadır. Hafriyat heyetinin g harfile gösterdiği tepede (kutru 32 metre, yüksekliği 3 metre) içinde çanak, çömlek kırığı ve bu meyanda «Jerra Sigibata», taklidi par - çası bulunan geniş bir kül tabakasına, gene hafriyat heyetinin H. harfi ile gösterdiği tepede (kutru 35 metre, yüksekliği 2 metre) üç tarafı tuğlalarla tahdit edilmiş bir mezara rastlanılmıştır. Bu mezarın içinde kül tabakası, kırılmış cam şi - şesi, demir parçaları ve bir testi bulun - muştur. Mezarın etrafı ve zemindeki kerpiç tabakaların kızarmış olduğunu nazarı itibara alan hafriyat heyeti ölü -

Trakya Höyüklerinden biri

nün burada yakılmış olduğu hükme - diyor.

Kırklareli höyükleri

Bu sene Kırklarelinin takriben 3 kilo - metre cenubunda bulunan ve heyet tara - fından «C» Höyüğü adı verilen bu Hö - yükte Edirne müzesi müdürü Necmi İy - nin nezareti altında yapılan araştırma müsbet netice vermiş ve cenub kısmında kapısı cenuba açılan mahalli Ralkter ta - şından yapılmış bir oda mezarı bulun - muştur. Mezar üzeri taş kemerle örtülü müstatil şeklinde bir oda, gene üzeri ke - merle örtülü bir dehliz ve ince uzun bir koridordan ibaret ve içerisinde kırmızı ve mavi fresklerle süslenmiş olduğu gö - rülmüştür.

Mezar odasının içerisinde bir lâhdın yahud ölü yatağının ön cephesine aid ol - ması muhtemel ilan müstatil şeklinde bir taş levha da bulunmaktadır. Evvelce, bir rivayete göre 1978 harbinde Ruslar tarafından açılmış olan bu mezar 4-5 M. E. asra aid enteresan bir mezar tipi arz etmektedir.

Izmit kâğıd fabrikası gazete ve mecmua kâğıdı çıkarıyor

Izmit (Hususî) — İzmit kâğıd ve Karton fabrikası makinesinde yaptığı tadilat ile iki gündür gazete kâğıdı imaline başlamıştır. Her istiyen gazete, mecmua, fabrikaya mü - raceat ettiği takdirde, istediği kadar kâğıd almak imkânına malik olacaktır. Gazete kâğı - dı satışları da, eskiden olduğu gibi normal satış fiyatını muhafaza edecektir.

Izmirde bir karı koca kavgası

Izmir (Hususî) — Kemerde Sevinç soka - ında Halime adında bir kadın kocası Ali Taşçı ile kavgaya ederek bıçakla bacağından yaralamış ve tutulmuştur.

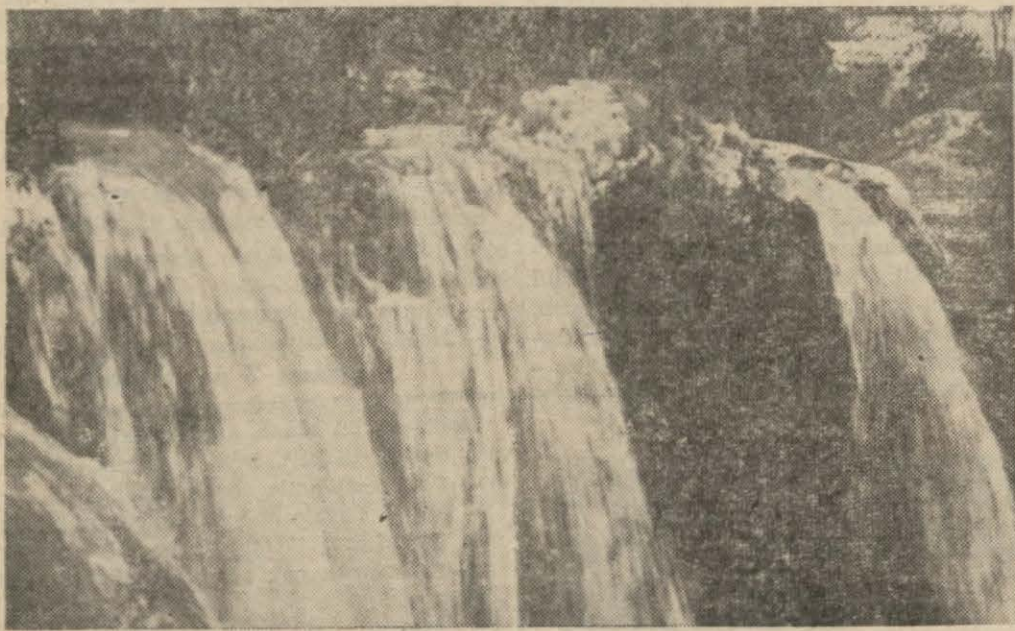
Annesini tabanca ile tehdit eden kadın

Balıkesir (Hususî) — Balıke - sirin Akıncılar mahallesinden Fatma adında bir kadın annesi 60 yaşlarındaki Şük - riye'yi eline geçirdiği boş bir tabanca ile tehdit etmiş ve başına vurarak da yaralamıştır. Annesini tabanca ile tehdit eden suçlu ka - dın yakalanmıştır.

Bergamada bir köylü balta ile öldürüldü

Izmir (Hususî) — Bergamanın İnceliker köyünde arılardan bal almakta olan Ömer oğlu Eyüb, köy halkından Mustafa tarafından balta ile öldürülmüştür.

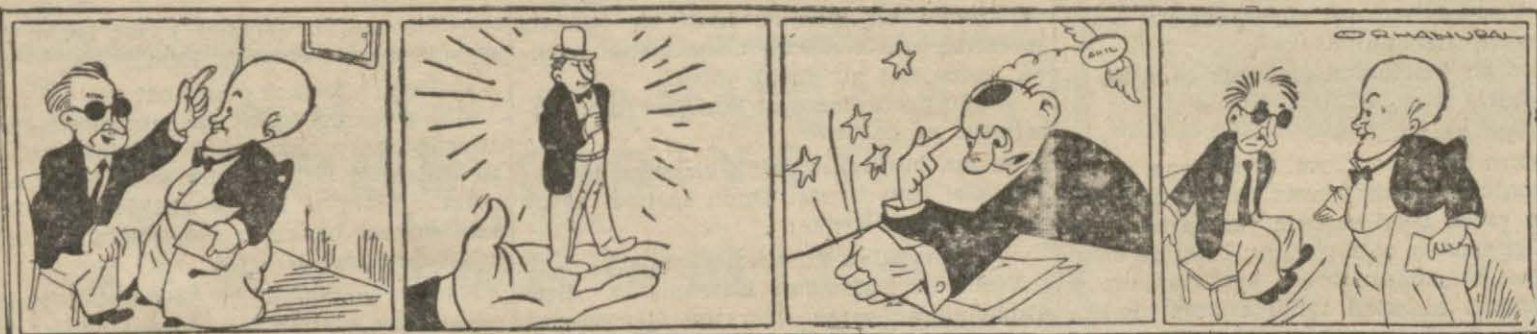
Sivasta Paşa fabrikası mesiresi

Sivas (Hususî) — Haftalık iş yorgun - luğunu gidermek için halkımız Pazarla - rını Paşa fabrikası mesiresinde geçirir. Şehre bir saat mesafede bulunan bu gü - zel mesirenin manzarası kadar şelâlesi de hoştur.

Belediye buraya lâyık olduğu ehem - miyeti vermiştir. Bu yıl otobüs servise - rine başlanmış ve faytor ücretleri de el - verişli bir tarifeye tâbi tutulmuştur. Re - sim mesiredeki şelâleleri gösteriyor.

Pazar Ola Hasan Bey Diyor ki

— Hasan Beyciğim met - hetmek gibi olmasın amma...

... Yeğenim mükemmel adamdır...

... Avrupalı gibi düşünür, Avrupalı gibi hareket eder...

Hasan Bey — Demek o ka - dar kavgacıdır, ha!

Havzada imar ve kültür faaliyeti

Köy mekteplerine ve temizliğe azamî ehemmiyet veriliyor

Havzadan yazılıyor: Kazamî imar ve umran bakımından gündün güne ilerle - mektedir. Kay - makam Şevket E - ker değerli mesai - sile bilhassa kül - tür ve köycülük işlerine son dere - cede ehemmiyet vermektir.

Merkezde iki ilk okul vardır. Köy - lerde de üçer sı - nıflı 15 ilk okul vü cude getirilmiştir. Kamlik köyünde - ki ilk mekteb binası inşaatına on dokuz bir lira sarfedilerek bu irfan müessesesi - si her türlü tedris usullerine elverişli bir hale getirilmiştir.

Ayrıca bir de Eğitim kursu açılarak buraya 120 genç alınacaktır. Bu kurs 1940 Nisanında faaliyete geçecektir.

Havzaya tabi 80 köy vardır. Bunların 56 sı köy kanununa tabidir. Beşer köye bir kâtib tahsis edilerek bu köylere 15 kâtib verilmiştir.

Köy kalkınması işine ehemmiyet ve - ren genç kaymakamımızın himmetile 12 köyde Cümhuriyet meydanları tesis e - dilerek köy dahili yollar kaldırılma dö - şenmiştir.

Bütün köyler telefon hatlarıyla birbir - lerine bağlanmış bulunmaktadır. Kaza merkezinde mühim ihtiyaçlardan birini teşkil eden elektrik işi de hallolmuş - tur. Kısa bir zamanda Havza muntazam bir elektrik tesisatına kavuşmuş olacaktır.

Genç kaymakamımız merkezdeki ah - şab tavanlı kahveleri bazı sihi mülahaza - larla seddetirmiştir. Bu cümleden ol - mak üzere kahve, lokanta, hamam ve berber dükkânları gibi umuma mahsus yerlerde temizlik kontrolleri sık, sık yapılmaktadır.

Gemliğin bir köyünde zengin bir bakır madeni bulundu

Bursa (Hususî) — Bursanın Gemlik kazasına bağlı Katurlı köyünde, takriben 160 hektar vü'satındaki bir arazide, Hâmid ve Nizamed - din adında iki müteşebbüs tarafından gayet zengin bakır madenleri keşfedilmiştir.

Yapılan tahlillerde bu bakır madenindeki cevherin yüzde on nisbetinde olduğu anla - şılmıştır. Bu hesaba göre, buradaki cevher miktarı Ergani madeninin cevherinden iki misli fazladır.

Hâmid ve Nizameddin madenin işletme - sine aid ruhsatı almak üzere hükümet nez - dinde teşebbüslere girişmişlerdir.

Bursada kardeşini öldüren bir köylünün muhakemesi

Bursa (Hususî) — Evvelki gün Ağırceza mahkemesinde bir kardeş katilinin muhake - mesi yapılmıştır. Bundan on sene evvel Ha - san namında birinin öldürerek 24 seneye mahkûm olup tevkif edildikten sonra ahvâl sıhhiyesine binaen tahliye edilen Gürlei - müsbin köyünden Mehmed kardeşi İbrahimi öldürmüştür. Buna sebep olarak miras me - seleleri ve geçimsizlik gösterilmektedir. Ka - tilin ifadesine nazaran hapishaneden çık - tıktan sonra tedavi için İstanbul'a gitmek istemiş, bunun için de para tedarikine te - vessül etmiştir. Bu maksadla babasından ka - lan bir mandanın satılmasını kardeşi İbra - hime teklif etmiş, İbrahim kabul etmemiş - tir. Bu yüzden aralarında kavgaya çıkmış, Meh - med tabancasını çıkararak iki defa ateş etmiş ve kardeşini boynundan vurularak öl - dürmüştür. Hâdiseye yerinde bulunan iki ta - bancedan hangisi il - cinayet işlendiği tesbit edilme üzere muhakeme başka güne bira - kılmıştır.

«Son Posta» nun tefrihası: 26

BİR CASUS KADININ HATIRALARI

Yazan: Martha Richarz

Çeviren: Hatice Hatib

Bir kitabın sırrı

Serbest bırakılır bırakılmaz Lüksemburğa gitmişti. Orada madam Von S. i bulmağı ü - mid ediyordu ve nakikaten onu da bulmuş - tu. Fakat bulduğu zaman, madam Von S. bu dosyayı o şehrin bir başka rahibine teslim etmiş bulunuyordu.

Bunu öğrenince adeta aklını kaybeden Constantinopollü kiliseye gitmiş, gizli dosyayı madam S. den alıp Von Bredowa'ya veren ra - hib Koch'u öldürmüştü.

Bu cinayeti birçok kişi hatırlar. Birkaç zaman sonra casusluk tarihi yeni bir kurban verdi.

Mahkemeye çıkacağı gün rahib Const - antinoplu hücrelerinde asılı bulmuşlardı. Bir başka rahib kendisini bir saat evvel hücre - sinde ziyaret etmiş bulunuyordu.

Jorman ne olmuştu? Bilmiyorum. Onu bir kere birkaç dakika için Şanzelize'de bir bar - da gördüm. Şüphesiz o Maktyavelik mesaisi - ne devam etmekteydi. Devlet merkezleri ara - sında bir file öreker.

Rodwell'e gelince: Beni Romanyada rahat bırakmayı ben yüzü yanık adamın ölmemiş olduğunu büyük bir hayrette öğrendim.

Onun Berutanıyada bulunduğunu haber verdiler. Orada Fransız donanması etrafında Sovyetler hesabına casusluk ediyormuş.

Hususî bir telbis teğafat istasyonile mem - leket haricile temasta bulunabiliyor, onlara gizli malumat veriyor. Onu tam tevkif e - decekleri sırada Brest civarındaki bir villada bütün materyellerini bırakıp kaçmağa mu - vaffak olmuştu.

Jorman da, Rodwell de hâlâ casusluk ya - parak yaşamaktadırlar. Fakat onları uyku - larında, seyahatlerinde, aşklarında, gece, gündüz durmadan gizli gizli yorup kemiren bu casusluk, bu mücadele heyecanı nihayet günün birinde ötekileri olduğu gibi onları da öldüreceklerdir.

— 10 —

Bu Berlin seyahatinden sonra tesadüf be - ni hayatımın en saygı dikkat olan bir yeni macerasına sürüklendi. Bu hikâyeye başlama - dan evvel şurasını tebarüz ettirmek ve açık - ca beyan etmek isterim ki Sovyet politika - sında oynadığım rolü istemeden oynadım ve tamamilde tesadüfî olarak bu işe karıştım. Hayatımda politika yapmaktan daima çek - indim ve uzak kaldığım komünizm aley - hinde veya lehinde çalışmış olmağı kabul etmem böyle bir iddia karşısında kendimi müdafaa etmeğî kendime karşı vazife bil - rim.

1939 senesi başlangıcında İsviçreye gidip birkaç hafta geçirmeğe karar vermiştim. Gayem sadece tedbirlere ve istirahatla. Bu projemden haberdarlarım ve onların içinde de Sacha M. e bahsettim.

Sacha M. bir Rus gazetecisi idi. İsvestia için çalışmakta olduğunu biliyordum. Paris - te değil, taşrada bulunuyor. bence meçhul olan bazı sebeplerden dolayı sık sık Parise gelyordu.

Sacha kırk yaşlarında kadar bir adamdı. Çıplak başlı idi. Gözlük kullanırdı. Müthiş sinirli bir insandı. Ona her tesadüf ettiğim zaman, kendisine beynelmül politika hak - kında sualler sorardım, iyi bir gazeteci ol - duğu için bu husustaki istihbaratı pek mü - kemmeldi. Fakat hiçbir zaman dogmatik değildi. Bilâkis mütemediyen müteazad fikir - ler söyler. Şimdi kendi fikrini müdafaa e - derken, biraz sonra kendi tezi aleyhinde ol - an düşüncelerinin mantığını izaha kalkışır, adeta kendi inandığı şeyleri cerhetmeğe ça - balardı. Mütemediyen şüphe içinde yaşayan ve bilhassa kendi kanaatle'nin kofluğun - dan örküp titreyen bir insana benzerdi.

Benim Cenevreye gittiğimi işittüğü zaman Sacha kendisinin de bu şehre gitmek üzere olduğunu söyledi, fakat o İsviçrede çok kısa bir zaman kalacaktı.

Fakat beni orada görmeğî çok temenni ediyordu.

Ertesi dabah beni telefona aradı ve henüz hareket etmemiş olduğumdan dolayı büyük bir memnuniyet ve sevinç hissetti. Kendisi seyahatten vazgeçtiği için, Ce - nevredeki bir meslektaşına bir kitab götür - memi benden rica etti.

Bu işi yapmağı kabul ettim. Bana verdiği kitabın rusça bir kitabı. Eski parşömeden gayet güzel cildlenmişti. Fazla ehemmiyet vermeden onu masamın üstüne bıraktım. İsviçreye hareketimden evvel, orada bir hafta kaldı. Bir hafta onunla hiç meşgul olma - dım. Bir hafta sonra onu valizime yerleş - tirmek için yerinden aldığım zaman kaloriferin pek yanında kalmış olduğu için fazla kuru - duğunu ve bundan dolayı cilddeki parşö - menlerin ayrıldığını gördüm. Ayrılan yer - den beyaz bir kâğıd görünüyordu.

Kitabı ilk elim aldığım zaman böyle iyi kıymetli bir kitabın benim evimde bozuldu - ğunu görerek canım sıkılmıştı. Fakat bu ki - tabın bir mektub sakladığını öğrendiğim zaman bu can sıkıntım büyük bir hayrete münkalib olmuştu. Şüphesiz ki en doğru ha - reket, kitabı ve kâğıdı Sachaya iade etmek olacaktır.

Fakat yapamadım. Maalesef eskiden casus olarak çalışmışım. Bu kâğıdı oradan çıkardım. Kopyasını alıp tekrar yerine koydum. Parşömeni mümkün

olduğu kadar iyi bir surette tekrar yapıştı - rdım.

Bir saat sonra tren beni Cenevreye götürü - yordu. Elimde götürmekte olduğum rusça yazılmış mesajın manasını bilmiyordum. Muhayyilem çalgın bir faaliyete geçmişti.

Cenevrede konuştuğum Sachanın arkada - şı İlalettayın bir adamdı. Bu francizeyi kö - tü konuşan şışman ve alelade hissini veren bir adamdı.

Cenevrede bana bu mesajı tercüme edecek hiçbir samimi Rus ahbabım yoktu. Çünkü onların hepsi zevcelek edebillirdi.

Fakat kâğıdımın arasında bulunan ba - anlaşılmaz vesika tecessüsümü müthiş su - rette tahrik ediyordu.

Cenevredeki gölün kenarında aradığım hu - zuru bulamadığım için seyahatimi pek kısa kestim ve önüme çıkmış olan yeni musamma - yı biran evvel halletmek için hemen Parise döndüm.

Memleketime gelir gelmez, hemen bu rus - ça mektubu bir kadın dostuma tercüme et - tirdim. Bu tercüme beni bir sukutu hayale uğrattı. Tahmin ettiğim gibi içinde hiçbir ismihas yoktu. Fakat bütün muhtevası da o kadar adı ve o kadar saçma idi ki en ufak bir ehemmiyet atfetmeğe bile insanda heves bırakmıyordu.

Bu da benim şüphelerimi arttırıyordu. Çünkü gizli istihbarat ve gizli işlerde veril - len haber ne kadar mühim olursa, vasıta o kadar basit, sade ve manasız bırakılmağa uğraşılır.

Hem İsviçrede İken ben Sachanın meslek - taşımın, hiçbir Sovyet gazetesinin muhabiri olmadığımı öğrenmişim ve bu suretle Sacha - nın bana yalan söylediğini öğrenmişim ve hiç şüphesiz Sacha yalnız beni aldatan bir insan değildi.

(Arkası var)

Bir doktorun günlük notlarından

Mafsalarda Çatırdılar

Bazı yaşlı kimselerde muhtelif hare - ketler esasında mafsallarında bir ağır - luk ve aynı zamanda bir de ses çıkar. Yani tırık tırık öter. Az çok ağrı da olur. Bu müzmin mafsallomatizmasına delâ - let ettiği gibi yaşlı ilerlemesle husule gelen siklerozla da çok alakası vardır. Bazı genç erkek ve kadınlarda da bu hal görülebilir. O zaman bunu mafsallomatiz - masının zayıf ve müzmin bir şekline atfetmek lazımdır. Herhangisi olursa ol - sun bu mafsallardaki bu uygunsuzluk yavaş yavaş bir süzlekle yani deformas - yonlara müncer olabilir. Mafsall yerleri şişer, diz kapaklarının mafsalları, hattâ ellerin ve parmakların mafsallarında bile gitgide süzleklî hâsül olur. Eller eğriler, parmaklar biçimsiz bir vaziyet alır. Bu hale meydan vermez vaktinden evvel iş - den, güçten, faaliyeti hayatiyeden mah - rum olmağa mahkûm olmak demektir. Bu sebeple mafsallardaki bu gayri tabii - liğî gidermeğe çalışmak lazımdır. Dah - len böyle vak'alarda damla halinde ve uzun zaman devam etmek üzere iyod almak çok iyidir. Bundan maada rutubetli evlerde oturmak, güneşten azamî istifa - de temin etmek, yazın kum banyosu yapmak, mümkünse kaplıcalara gidip banyo yapmak vesair romatizma ilâçları kullanmak icab eder. Romunu çevre - miyenlere, bellini doğrutamayanlara, kambur hali gös'tür'lenere sık sık tesadüf ederiz, böylelerin mühim bir kısmı taf - sil ettiğimiz mafsallomatizmalarının husule getirdiği sul teşekküllerdir.

Cevab istiyen okuyucularımız posta - pulu yollamalarını rica ederim. Aksi tak - dirde istekleri mutabesiz kalabilir.

Nöbetçi eczaneler

Bu gece nöbetçi olan eczaneler şunlar - dir:

İstanbul cihetindekiler: Şehzadebaşında: (Üniversite), Eminö - nünde: (Bensason). Aksarayda: (Sa - rım), Alemdarda: (Sırrı Asım), Beyazı - da: (Belkis), Fatih'te: (Emilyadi), Bakır - köyünde: (İstanbul), Eyübdede: (Eyüb - sultan).

Beyoğlu cihetindekiler: İstiklâl caddesinde: (Galatasaray, Ga - rib), Cümhuriye: caddesinde: (Kürkçü - yan), Fırzağa'da: (Ertuğrul), Şişli'de: (Asım), Taksim'de: (Kemal), Beşiktaş - ta: (Süleyman Receb).

Boğaziçi, Kadıköy, Adalar'dakiler: Kadıköyünde: (Sihhat, Rifat), Üskü - darda: (Ahmediye), Sarıyerde: (Asaf), Adalarda: (Şihsüri Rıza).

Rumen radyosu bildiriyor: Suikastta ecnebi tesiri yok

(Baştarafı 1.inci sayfa)

Ölmüş, şoför ağır surette yaralanmış ve başvekil on bir kurşun delik deşik etmiştir. Kurşunların üç yüzünü isabet etmiştir. Oradan geçenleri korkuya kapılarak kaçmışlardır.

Polisler yetiştigi vaki: mahallinde yalnız katillerden birini yakalamışlardır.

Suikastten sonra

Diğerleri otomobillerle radyo istasyonuna gelecek kapıcıyı yaralamışlar ve stüdyoya çıkarak başvekilin demir muhafızlarına mensub bir grup tarafından öldürüldüğünü radyo ile ilan etmişlerdir. Bu çığlıkları yakalamak için on dakika uğraşmıştır. Bundan sonra radyonun sözcüğü programa devam edileceğini bildirmiştir.

Gerek hükümet merkezinde, gerek memleketin her tarafında derhal tertibat alınmıştır. Bükreş telefonları yirmi dakika kesilmiştir. Haricde de muhaberat inkıtaa uğramıştır.

Alınan tedbirler

Romanya emniyet teşkilatı ile genel kurmay memleketin asayişini muhafaza etmek ve demir muhafızları ocaklarını ve en ziyade patlayıcı ekalliyetleri hareketsiz bırakmak için icab eden tedbirleri almışlardır.

Nazırlar derhal kralın riyaseti altında toplanmışlardır.

Suikast esnasında civarda muhtelif iki noktada bombalar atılmıştır. Halkı korkutmağı ve şehirden heycaya uyandırmaya istihdaf eden bu bombalar gayelerinde muvaffak olamamıştır.

Bükreşte tam bir sükunet hüküm sürmektedir.

Katiller

Bükreş 21 (A.A.) — Kallneskoya yapılan suikastın reisi ile cinayet ortaklarından altısı yakalanmıştır.

Suikast reisi geçenlerde Karpas Ukranyasından gelen avukat Dimitreskodur. Diğerleri genç tıp fakültesi talebeleri olup ferdi hareket ettiklerini söylemişlerdir. Bunlar demir muhafız teşkilatı şefi Kodreanunun tevkifhaneden kaçarken öldürüldüğü sırada mevcut olduğu bilinen «ölüm sövalyeleri» katilinasına mensub oldukları söylenmektedir. Katillerden ikisi takib edilerek girdikleri binada kendilerini öldürmüşlerdir.

(Rovter)in verdiği tafsilat

Londra 21 (Husus) — Romanya başvekiline karşı yapılan suikast neticesinde, bütün memleket ve bilhassa Bükreşte çok sıkı emniyet tedbirleri alınmıştır.

Bütün resmi daire, banka, posta - telgraf teşkilatının muhafazası ciheti askeriyeye tevdi edilmiştir.

Bükreşe gelen ve şehirden çıkanlar bilâstisına sıkı bir araştırmaya tâbi tutulmaktadır. Nakliye vasıtalarında da taharriyat yapılmaktadır.

Lehistandaki Alman askerî harekâtının inkişafını yakından takip eden Kallnesko hükümeti, Alman kat'alarının Romanya hududuna yaklaşıklarını görünce, her ihtimali göz önünde tutarak, Romanyadaki Alman ekalliyetinin seferini göz hapsine aldırması ve bunların her hangi bir harekete tevessül etmelerine mâni olmuştur.

Filihakka, bir hud'î kasabası olan Cernovideki «Alman Yurdu»nda, Alman kat'aları Romanya hududuna geldikleri esnada ne gibi bir hatı nareketi kabul edileceğini

dair, Alman ekalliyetine hitab eden bir talimatname bulunmuştur.

Bütün bu hadisele, arasında nazarı suikastı celbeden bir nokta da, bu akşam suikast haberini veren Berlin radyosunun, bu suikastı Leh ve İngiliz ajanlarına atfetmesidir. Halbuki, Berlin radyosunun bu ithamını muhik gösterecek hiç bir delil ve emare yoktur.

Bükreş radyosunun son neşriyatı

Bükreş 21 (Radyo) — Başvekil Kallnesko bugün saat 14 de ikametgâhı civarında demir muhafız teşkilatına mensub gençler tarafından alcağa katledilmiştir. Katiller yakalanmışlardır. Suikast demir muhafızları tarafından hazırlanan bir plân dahilinde mevki file konulmuştur. Suikast intikam hissiyle yapılmıştır. Hiç bir beynelmisfel mahiyetli yoktur. Herhangi haricel bir tesir altında da yapılmış değildir.

Yeni kabine

Bükreş 21 (A.A.) — Yeni Rumen kabinesi ilk Miron Kristea kabinesinde harbiye nazırı olan General Argeneskonun riyasetinde teşekkül etmiştir.

Haricde akisler

Paris 21 (A.A.) — Romanya başvekiline yapılan suikast Paris'te derin bir nefret uyardırmıştır.

Fransada tahsilini yapan ve doktorluk ünvanını alan Kallnesko Fransada çok sevilen bir şahsiyet idi.

Kallneskonun da eski başvekil Dukayı öldürmelerin öldürmüş olması henüz bugünkü suikastın birkaç müteassibim iş mi, yoksa Kallneskonun şahsında rejime müteveccih derin bir manası olan bir suikast mı olduğunu anlamağa müsaid değildir.

Kallnesko kimdir ?

Suikastde kurban giden başvekil Kallnesko 46 yaşında bulunuyordu. Muhtelif idare işlerinde ve valiliklerde bulunmuş, 1928 senesinde ilk defa mebus intihab edilmiştir. Müteakiben Goga kabinesine nazır olarak girmiş, patrik Miron kabinesinde de başvekil muavini ve dahiliye nazırlığına ifa etmiştir. Kallnesko 7 Mart 1939 da başvekillete getirilmiş, bu vazifeyi suikast anına kadar muvaffakiyetle ifa etmiştir.

Katiller Kurşuna dizildiler

Bükreş 21 (A.A.) — Başvekil Kallnesko'nun katilleri suikastın yapıldığı yerde bu akşam saat 22 de kurşuna dizilmişlerdir. Bunlar 9 kişidir. Ögleden sonra ölen 2 kişi de ilâve edilirse 11 kişi bugün yaptıkları cinayetin cezasını bulmuş oluyor.

Dersi ibret olsun diye cesedleri 24 saat yerde bırakılacaktır.

Resmi tebliğ

Bükreş 21 (A.A.) — Bu akşam, neşrolunan resmi tebliğde katillerin eski Demirmuhafız teşkilatına mensub oldukları ve bu teşkilatın ötedenberi gayesinin Kallnesko'yu öldürmek olduğu bildirilmektedir. Bu, münhasran dahi bir siyaset meselesi olup haricde hiçbir alakası yoktur.

Katillerin de ifadesile sabit olduğu üzere bir intikam mevzuubahstir. Ve başka hiç bir tefsir götürmez.

Binbirdirek Batahanesi

(Baştarafı 5 inci sayfa)

— Hırsız bel! Hırsız bel!
— Hırsız var!
— Hırsız var!
— Bre tutun...
— Bre çıkalm tutalım...
— Bre vurun!
— Hırsız var...

Poyraz ile Yandım Ali tabanları bir kere daha kaldırmışlardır.

Ve bu sefer soluğu, Şehzade camisinin tam arkasında düşen kenarında sokakta soluğu almışlardır. Fakat Poyrazın kafası artık Sultan Murada saplanmıştı:

— Kimden öğrendin sen o sarışın delikanlının Sultan Murad olduğunu?..

— Topukludan!

— Ulan bu zindancı bir gün başına bir çorap öreceksin!

— Topuklu iyi adamdır. Tuz ekmeğini yedim onun ben..

— Pek âlâ... Ne dedi Topuklu sana?!

— «Benli Yusuf isminde bir yiğit geçen gün bedli geçen hüküme Arab Abdullahın kahvesinde hançer çekmiş. Sultan Muradı kolundan yaralamış dedi. Bugün biktılar i çeri dedi. Pazara da kaydını görecekler!» dedi.

Poyraz:

— Bu sabah!

Dedi. Yandım Ali de:

— Öyle ya.. bu sabah!

Diye içini çekti. Ve hafifçe ilâve etti:

— Güllü Fatma uğruna yalnız Benli Yusuf değil, Yandım Ali de feza olsun!

— Gene âşkıyla kabardı...

— Olur öyle bazi...

— Güllü Fatma deñalen o çingene karısı, Benli Yusuf gibi daha ne yiğitlerin kafasını yer... Merak etme, sana da sıra gelir delikanlı...

Bulutsuz gök yüzünde on dördündeki ay bir şimşirak taşı gibi parlıyordu.

Üstüne bir kat gümüş yaldız vurulmuş koyu menekşe rengindeki göğün altında, mermer minareleri ve kurşun kaplı kubbe ve kubbecikleri ve altın alemleri, etrafındaki çinar ve selvilere, Şehzade camisi, bir kat daha heybetli olmuştu.

Bevayzından Direklerarasına, Şehzade camisine, caminin karşısında «Yeni odalar», diye anılan yeniçeri kışlasına doğru uzanan, oradan Fatih doğrulan caddede bomboştur. İki serseri biraz durdular. Tam caddeyi aşacakları sırada idi ki, caddenin iri taşları üzerinde bir kundura nalçasının sesleri gelmeğe başladı.

Poyraz ile Yandım Ali birbirlerinin gözleri içine baktılar; Poyraz:

— Haklayabilir miyiz?

Dedi. Delikanlı omuz silkti:

— Vik bile diyemez...

Her ikisi de, caminin Fatih tarafına köşeleme düşen avlu kapısının gölgesi içine girdiler. Nalça sesleri gittikçe yaklaşıyordu. Koca İncebalı sandıkları başı bir varıldı. Bu adamın nalçalı kunduraları da bu varılın üstüne inen müthiş birer balyözdü. Yandım Ali'nin genç vücudu, avının üstüne fırlamak üzere olan bir pars benzeyordu. Fakat her an yaklaşılan ayak sesine biraz kulak verince, gırtlığına birisi bızda da boğuyormuş gibi:

— Kara Ali!

Diye homurdandı. Yaklaşmakta olan adamın kim olduğunu kendisiyle beraber farleden Poyrazın ağzından da, bu iki kelime, Yandım Ali'nin sesinin aksı imiş gibi döküldü...

— Kara Ali!..

İki baldırı çıplak sanki donmuşlar, taş olmuşlardı

(Arkası var)

SPOR

Lig maçlarının fikstürü çekildi

İlk olarak Galatasaray ile Fenerbahçe karşılaşacak

İstanbul lig maçları için dün fikstür tanzim edilmiştir. Lig maçları birinci devresi bir Teşrinievvelde başlayıp 26 Teşrinisanide bitecektir. İkinci devre 24 Kânunuevvelde başlayacak, 18 Şubat'ta bitecektir.

Lig maçlarının birinci oyunu Galatasarayla, Fenerbahçe arasında Kadıköy stadında yapılacaktır.

Fikstür şöyle tanzim olunmuştur:

Birinci hafta

Galatasaray - Fenerbahçe, Süleymaniye - Kasımpaşa, Beşiktaş - Topkapı, Vefa - Beykoz, Hilâl - İstanbulspor.

İkinci hafta

Galatasaray - Hilâl, Beşiktaş - İstanbulspor, Fenerbahçe - Topkapı, Beykoz - Kasımpaşa, Süleymaniye - Vefa

Üçüncü hafta

Galatasaray - İstanbulspor, Hilâl - Topkapı, Fenerbahçe - Beşiktaş, Vefa - Kasımpaşa, Süleymaniye - Beykoz.

*

İkinci küme lig maçları için de fikstür çekilmiş ve bu ligde dahil olan klubler A ve B olarak ikiye ayrılmıştır.

A — Anadoluhisar, Anadolu, Karagümrük, Galatageçerler, Galataspor, Davudpaşa, Altınordu, Beyoğluspor, Fenerbahçe.

B — Güneş, Demirspor, Şişli, Alemdar, Eyüp, Beylerbeyi, Ortaköy, Taksim Yenişildiz, Halk.

İkinci lig maçları da birinci lig maçları ile başlayacak ve öyle bitecektir.

A'le'e'imiz Atınaya gitmiyorlar

Ankaradan gelen yeni bir emir üzere atletlerimiz Atınaya yapılacak Balkan oyunlarına gitmeyeceklerdir. Atletler 15 gündenberi bulunmakta oldukları kampa terk etmişlerdir.

Lehistanda cereyan eden büyük imha meydan muharebesi

(Baştarafı 5 inci sayfa)

sunun tam bir mağlûbiyet ve esaretile neticelenen Bzura imha meydan muharebesinin tafsilatına malik olmamaklığımıza rağmen şimdiden diyebiliriz ki Almanlara bu büyük zaferi kazandıran sebepler de ikidir ve garibdir ki Tannenberga zaferininkilerinin ayndır: Almanların nefislerine sonsuz itimadı ve Leh büyük sevk ve idaresinin büyük hatasıdır.

Henüz teferruatı bralmıyoruz amma gene göreceğiz ki Tannenbergede ikinci Rus ordusunu mağlûb eden Hindenburg'un üçüncü ordusu aşağı idisiye halinde Pzura zaferini kazanan oradaki Alman tümenlerinin sayısı Leh tümenlerinin sayısından fazla olmayacaktır.

H. E. Erkilet

İstanbul Altıncı Noterliğinden:

Türkiye İş Bankası tarafından İstanbul maliye muhakemat memurlarından Nişan taşında Meşrutiyet mahallesinde Madalyon sokağında 16 numarada (Süleyman Ken - diroğlu) na tebliği istenilen 15 on beş Türk lirasını nakit bir senedin ademi tediyetinden dolayı sözü geçen paranın terettüb edecek zarar ve ziyân ve güzeşte ve vaki masraflar ve tazminat ile beraber istenileceğine mütedair bulunan 3 nüshadan ibaret prototolardan bir nüshası muhataasına gönderilmiş ise de mezkûr adreste bulunmadığı ve yeni ikametgâhı yapıları tahkikata rağmen öğrenilemediği tebliğ memurumuzun tahki - katından anlaşılması olmasına ve bankanın talebine binaen 9/8/939 tarih ve 10829/811 numaralı protestonun tebliği makamına kaim olmak üzere işbu ilân tanzim ve berayi neş Son Posta gazetesine gönderilir.

Ankara Asliye Mahkemesi 3 üncü hukuk hâkimliğinden:

Müddealehyh: 1 — Ankara Atpazarı Pılayoğlu hanında Kayserinin Bünyan kazasına bağlı Bürüngüz köyünden Osman oğlu Osman.

2 — Bünyan kazasının Bürüngüz köyünden Osman Osman şerhli Ahmed'e. Dosya: 939/426.

Ankara Yenışehirde Demirtapede mukim Fahri Dural vekilli umumisi avukat Nail Gençal tarafından aleyhinize açılan 494 lira 36 kuruş inşaat levazım bedelinden itibaren davasının arzuhal ve davetiyesi tebliğ için gönderilmişse de ikametgâhınız meçhul olduğundan bahisle bilâtebliğ iade edilmiş ve bu defa ilânen tebliğat ıcrasına karar verilerek duruşma 6/10/939 tarihine müsadif Cuma günü saat 10 a talik olunmuştur. O gün ve saatte mahkemeye gelmeniz veya bir vekili kanunî göndermeniz lüzumu aksi takdirde hakkınızda gıyab kararı verileceği tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Gayrimenkul Satış İlanı

İstanbul Emniyet Sandığı Direktörlüğünden:

Bay Mehmed Nurinin 13694 hesap No. sile Sandığımızdan aldığı 1900 liraya karşı birinci derecede ipotek edip vadesinde borcunu vermediğinden hakkında yapılan takib üzerine 3202 No. lu kanunun 46 cı maddesinin matufu 40 cı maddesine göre satılması icab eden Beşiktaş tâbi eski Tevkiye yeni Meşrutiyet mahallesinin eski Kâğıthane yeni Büyükdere nâden Halâskargazi caddesi 42 yeni 200 kapı No. lu kârğar bir apartmanın altı hissedeki bir hissesi bir buçuk ay müddetle açık arttırmaya konmuştur. Satış tapu sicli kaydına göre yapılmaktadır. Arttırmaya girmek isteyen 400 lira pey akçesi verecektir. Millî bankalarımızdan birinin teminat mektubu da kabul olunur. Birikmiş bütün vergilerle belediye resimleri, vakıf icaresi, tazir bedeli ve tellâliye rüsumu borçluya aiddir. Arttırma şartnamesi 25/9/39 tarihinden itibaren tetkik etmek isteyenlere Sandık Hukuk İşleri Servisinde açık bulundurulacaktır. Tapu sicli kaydı ve sair lüzumlu izahat ta şartnamede ve takib dosyasında vardır. Arttırmaya girmiş olanlar, bunları tetkik ederek satılığa çıkarılan gayrimenkul hakkında her şeyi öğrenmiş ad ve itibar olunur. Birinci arttırma 6/11/39 tarihine müsadif Pazartesi günü Çağaloğlunda kâin Sandığımızda saat 10 dan 12 ye kadar yapılacaktır. Muvakkat ihalesi yapılabilmesi için teklif edilecek bedelin terihan alınması icab eden gayrimenkul mükellefiyeti ile Sandık alacağını tamamen geçmiş olması şarttır. Aksi takdirde son arttırma taahhüdü baki kalmak şartı ile 21/11/39 Salı günü aynı mahalde ve aynı saatte son arttırma yapılacaktır. Bu arttırmada gayrimenkul en çok arttırmanın üstünde bırakılacaktır. Hakları tapu sicilleriyle sabit olmayan alâkadarlar ve irtifak hakkı sahiplerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masarife dair iddialarını ilân tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerle beraber dairesimize bildirmeleri lâzımdır. Bu suretle haklarını bildirmemiş olanlarla hakları tapu sicilleriyle sabit olmayanlar satış bedelinin paylaşmasından haric kalmır. Daha fazla malûmat almak isteyenlerin 938/267 dosya numarasile Sandığımız Hukuk İşleri Servisine müracaat etmeleri lüzumu ilân olunur.

DİKKAT

Emniyet Sandığı: Sandıktan alınan gayrimenkul ipotek göstermek isteyenlere, muhamminlerimizin koymuş olduğu kıymetin yüzde kırkını tevcih etmek üzere ihale bedelinin yarısına kadar borç vermek suretile kolaylık göstermektedir. (7595)

KANZUK URİNAL

Karaciger, böbrek, taş ve kumlarından mütevellid sancılarınız, damar sertlikleri ve şişmanlık şikâyetlerinizi URİNAL ile geciriniz.

URİNAL

Vücutte toplanan asid ürik ve oksalat gibi maddeleri eritir. Lezzetli hoş, alınması kolaydır. Yemeklerden sonra yarım bardak su içerisinde alınır.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ — Beyoğlu, İstanbul

İstanbul Belediyesi İlanları

İlk Teminat	Muhammen bedel	Şehir dahilinde muhtelif yerlerde mevcut parke taşları ile yaptırılacak yollar.
375,19	5002,50	
199,81	2664,06	
74,22	989,56	Karaağaç müessesatı dahilinde Paçahanede yaptırılacak tezgâhlar.
92	1226,64	Suadiyede Manastır sokağı şose inşası.
159,05	2120,60	Şişide Atatürk İnkilâb müzesinin tamiri.
214,34	2857,75	Kasımpaşa ve Balat halk hamamlarında yaptırılacak tesisat.

Keşif bedelleri ile ilk teminat miktarları yukarıda yazılı işler ayrı ayrı tevkil eksiltmeye konulmuştur. İhale 25/9/939 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encü - mende yapılacak. Şartnâme Zabıt ve Muamele Müdürüğü kaleminde görülebilir. Taliblerin ihaleden sekiz gün evvel Fen işleri Müdürlüğüne müracaatla alacakları ehliyet vesikaları ve ilk teminat makbuz veya mektubıyla ihale günü muayyen saatte Daimî Encümente bulunmaları. (7183)

Üsküdar belediye tahsil şubesinin ikmalî inşaatı açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 5/10/939 Perşembe günü saat 14 de Daimî Encümente yapılacak. Muhammen bedel (3027) lira 31 kuruş ve ilk teminat (227) lira (5) kuruştur. Şartnâme Zabıt ve Muamele Müdürüğü kaleminde görülebilir. Taliblerin Fen Müdürlüğü vesikası ve ilk teminat makbuz veya mektubları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümenter bulunmaları. (7455)

Taksim kışasının yola kalbedilecek aksamının yıktırılması ve enkaz satışı kapalı zarf arttırmasına konulmuştur. İhale 2/10/939 Pazartesi günü saat beşte Daimî Encü - mende yapılacak. Muhammen bedel 5000 lira ve ilk teminatı 375 liradır. Şartnâme Zabıt ve Muamele Müdürüğü kaleminde görülebilir. Taliblerin ilk teminat makbuz veya mektubları ile 2490 numaralı kanuna göre hazırlayacakları kapalı zarflarını ihale günü saat 4 de kadar Daimî Encümente vermeleri. (7415)

İstanbul C. Müddeiumumiliğinden:

İstanbul adliye daire ve mahkemeleri için «20750» kilo odun ile «90» ton yerli kok kömürü açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 2/10/939 Pazartesi günü saat beşte Daimî Encü - mende yapılacak. Muhammen bedel 1831 lira 60 kuruş olup muvakkat teminatı «137» lira 37 kuruştur. İstekiller şartnamesi tatil günlerinden maada hergün Adliye Servisinde dairesinde görülebilir. Eksiltme 25/9/939 Pazartesi günü saat 11 de İstanbul Adliye Levazım dairesinde yapılacağı ilân olunur. «7566»

Üniversite Rektörlüğünden:

İhale hazır sebeble Avrupa tahsilatlarına devam edemiyen talebin tahsil vaziyetlerini tesbit etmek üzere Üniversite rektörlüğünde bir büro teşkil edilmiştir. İstanbulda bulunanların bizzat ve taşrada bulunanların yazı ile ve vesikalarile müracaat etmeleri. Yüksek mühendis mektebille nafia teknik okuluna girmek isteyenler doğrudan doğruya bu mekteb direktörlüğüne müracaat edebilirler. «7333»

Doktor Hafız Cemal

(Lokman Hekim)

Divanyolunda 104 numarada hergün hasta kabul eder. Telefon 21044-23398

Zayi — Tatbik mühürümü kaybettim. Bu mühürle tanzim edilmiş hiçbir borç senedim yoktur. Yeni bir mühür tedarik edeceğimden eskisinin hükmü olmadığını ilân ederim. Nesime Musa Kâzım

ÇOCUKLAR İHTİYARLAR VE HASTALIKTAN YENİ KALKANLAR İÇİN GIDA

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

VİTAMİN VE KALORİ CİHETİLE ÇOK ZENGİNDİR
ÇOCUKLARA İSHAL YAPMAZ
Pirinç . Patates . Yulaf . Mercimek . Bezelye . İrmik . Nişasta
ve Çavdar unlarının çeşitleri tanınmış eczane ve ecza
depolarile büyük bakkaliyelerde satılır.

KANZUK Besleyici unları Eşsizdir Mükemmeldir.
sıhhi olarak hazırlanır . katıyen bozulmaz ve kurtulmaz.

UMUMİ DEPO: İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ BEYOĞLU - İSTANBUL / İZMİR Acentemiz Türk Ecza deposudur

Dünya Muharrirlerinden Tercih
meler Serisi No. 37

O. HENRY

**BOLIVAR İKİ
KİŞİYİ ÇEKEMEZ.**

Türkçeye çeviren;
Hasan Ali Ediz

Fi 50 Kr.
REMZİ KİTAPEVİ

Baklavada Fındık, Dondurmada Fındık,
Çikolatada Fındık, Pastada Fındık, Çörekte-
Fındık, Her Tattıda Fındık, Cepte Fındık,
Ayakta Fındık..... bir hayattır. Kışın
Fındıklı Çörek, Yazın Fındıklı Dondurma
Kuvvetin ÖZÜDÜR

FINDIK TARIM SATIŞ KOOPERATİFLERİ BİRLİĞİ

HANS WALTER FEUSTEL

Firmasının İstanbul, Galata Rıhtımı 45 No. daki

NORDLOYD SEYAHAT ACENTASINDA

Bütün dünyada kara, deniz ve hava yolculuklarına aid biletler satılmakta
ve en doğru malumat verilmektedir.

Mektup adresi: F. K. 1436

Tel: 41178

Bremen'de Norddeutscher LLOYD umumî acentalığı

Bundan başka: Türkiye Cumhuriyeti Devlet hava yolları, Ankara - Hamburg - Amerika
hattı, Hamburg - Alman Afrika hatları, Hamburg "MER.", orta Avrupa seyahat acentalığı,
Berlin Alman Lufthansa A. Ş., Berlin - Irak devlet demir yolları, Bağdat - ilk Tuna
buharlı Gemiler işletme Şirketi, Viyana acentahkları,

Cumartesinden maada hergün 8 den 18 e ve Cumartesi günleri 17 ye kadar açıktır.

Saraçhanebaşı - Horhor caddesinde

Kız
Erkek

Hayriye Lisesi

Yatılı
Yatısız

Ana İlk, Orta ve Lise sınıflarına talebe kaydına başlanmıştır. Ecnebi lisani ilk sınıflardan itibaren başlar.
Kızların yatılı kısmı tamamen ayrı bir binadadır. Yatısız talebeyi nakletmek için mektebin hususî otobüs
servisi vardır. Tedrisata 25 Eylülde başlanacaktır. Telebenin mektebe gelmeleri. Telefon: 20530.

YATILI — YATISIZ

Şişli Terakki Lisesi

Nişantaşında Halil Rifat Paşa ve Başmabeyincilik konakları
Talebe kaydı için hergün saat 9 - 18 e kadar müracaat oluna-
bilir. (Telefon: 42517). Tedrisata 25 Eylül 1939 Pazartesi günü
saat 8 de başlanacaktır.

KIZ — ERKEK

**İnhisarlar İdaresinden ispirto satın
alanların nazarı dikkatine:
İnhisarlar İstanbul Başmüdürlüğünden:**

1 — Ecza depolarile kolonya ve ayna amillerine:

Satılan ispirtolar 26/Eylül/1939 tarihinden itibaren Salı ve Cuma günleri verile-
ceğinden İstekillerin ihtiyaçlarını üç gün evvel İnhisarlar Merkez deposuna bil-
dirmeleri.

«İhtiyaç telefonla da kaydedirilebilir. No. 43799»

2 — Eczahanelerin:

Her ay almakta oldukları ispirtolar da 1/10/1939 dan itibaren her ayın ilk hafta-
sına tesadüf eden Salı, Çarşamba ve Perşembe günleri tevzi edilecektir.

3 — Mugayyer ve cilâ ispirtosu ahıclarına:

On beş kiloya kadar olan ihtiyaçlar her gün ve bundan fazlası üç gün evvel bil-
dirilmek şartile Salı ve Cuma günleri satılacaktır.

Sipariş mahallî: İnhisarlar Merkez Deposu. Telefon 43799. «7597»

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

1) İdare ihtiyacı için on dokuz kalemde kurşunlu kablo kapalı zarfla eksiltmeye çı-
karılmıştır.

2) Muhammen bedel (90.000), muvakkat teminat (5750) lira olup eksiltmesi, 7/İkinci-
teşrin/1939 Salı günü saat (16) da Ankarada P. T. T. Umum Müdürlük binasındaki sat-
ılma omisyonunda yapılacaktır.

3) İstekiller, muvakkat teminat makbuz veya banka teminat mektubile kanuni vesalki
ve teklifi muhtevi kapalı zarflarını o gün saat (15) şe kadar mezkûr komisyona vere-
ceklerdir.

4) Şartnameler, Ankarada P. T. T. Levazım, İstanbulda P. T. T. Levazım Ayniyat Şu-
besi Müdürlüklerinden (450) kuruş mukabilinde verilecektir. (7505)

Beyoğlunda BAKER mağazalarında
Başka hiçbir müesseseye, hali hazırda
kız ve erkek mekteb talabesine,
genç bay ve bayanlara mahsus her-
boyda ve her zevke uygun kostüm
ler, empermeabilize pardesiler, pal-
tolar ve spor elbiseleri gibi zengin
ve şık giyilecek eşya koleksiyonunu
takdim edemez. Şartlar ve fiyatlar
her yerden müsaîd ve ucuzdur.
Daima BAKER etiketini tercih ediniz.

İlan Tarifemiz

Tek sütun santimi

Birinci sahife	400 kuruş
İkinci sahife	250 »
Üçüncü sahife	200 »
Dördüncü sahife	100 »
İç sahifeler	60 »
Son sahife	40 »

Muayyen bir müddet zarfında faz-
laca miktarda ilan yaptırılacaklar
ayrıca tenzilat tarifemizden istifade
edeceklerdir. Tam, yarım ve çeyrek
sayfa ilanlar için ayrı bir tarife deriş
edilmiştir.

Son Posta'nın ticarî ilanlarına aid
işler için şu adrese müracaat edil-
melidir.

İlançılık Kollektif Şirketi
Kahramanzade Han
Ankara caddesi

Son Posta Matbaası

Neşriyat Müdürü: Selim Ragıp Emeç

SAHIPLERİ: S. Ragıp EMEÇ
A. Ekrem UŞAKLIGİL

Tasfiye halinde bulunan

İstanbul ve Trakya Şeker Fabrikaları
Türk Anonim Şirketi Tasfiye Heyetinden:

Hali tasfiyede bulunan İstanbul ve Trakya şeker fabrikaları T. A. Ş. his-
sedarları heyeti umumiyesinin, 9 Birinciteşrin 1939 tarihine tesadüf eden
Pazartesi günü akdi içtima etmek üzere daveti kararlaştırılmış olduğun-
dan, şirket hissedarlarının mezkûr günde saat 11 de şirketin İstanbulda
Bahçekapıda Taşhandaki merkezini şereflendirmeleri ve hisse senedlerini
veya bunlara mutasarrıf olduklarını müsbet vesaike içtima tekaddüm eden
günden bir hafta evvel Türkiye İş veya Ziraat Bankalarına veya Türkiye şe-
ker fabrikaları A. Ş. merkezinde veya İstanbulda Bahçekapıda Taşhanda
bulunan şirket tasfiye memurlarına tevdi ile dühuliyeye varakası almaları ri-
ca olunur.

RUZNAME

- 1 — Tasfiye memurlarının tasfiye muamelâtı hakkındaki raporlarının
okunması,
- 2 — İstifa eden tasfiye memurunun yerine bir diğerrinin intihabı

Türkiye

ŞİŞE VE CAM FABRİKALARI

Anonim Sosyetesinden:

Paşabahçe Şişe ve Cam Fabrikamız bilimum şişe ve züccacıye fiatlarında her-
hangi bir zam yapmış bulunmadığından piyasada bu manüellerimize aid fiatların
tereffü ettiğine dair verilecek haberlerin Fabrikamızın Galata Perşembepazarı İş
hanındaki İstanbul Bürosunda ehemmiyetle nazarı itibara alınacağı ilan olunur.

Tornacı alınacaktır.

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden

Fabrikalarımıza tornacı alınacaktır. İstekillerden İstanbulda bulunanların Zeytin-
burnu fabrikasına, İzmirde bulunanların Halkapınar fabrikasına ve Ankaradakilerin de
Umum Müdürlüğe müracaatları. «6339»

Açık Eksiltme İlanı

Edirne Nafia Müdürlüğünden:

5038 lira 14 kuruş bedelli keşifli Uzunköprü hükümet konağı elektrik teslatı yirmi
gün müddetle açık eksiltmeye konulmuştur.

Bu işe aid keşif ve şartname hergün Edirne Nafia Müdürlüğünde görülüp okunabi-
lir. İstekillerin musaddak ehliyetnamelerile Edirne Valiliğine müracaatla vesika alma-
ları ve 939 senesine aid Ticaret Odasında kayıtlı olduğuna dair kâğıtları ve yüzde
yedi buçuk nisbetinde 377 lira 86 kuruşluk teminat akçeleriyle ihale günü olan 4/10/1939
Çarşamba günü saat on beşte Nafia Müdürlüğündeki komisyona müracaatları.
Gazete İlan bedelleri mukavele vesair masraflar müteahhide aiddir. (7380)

Kapalı zarf usulile eksiltme ilanı

Edirne Nafia Müdürlüğünden:

11004 lira 42 kuruş bedelli keşifli Uzunköprü Hükümet Konağı İkmal İnşaatı 4/10/1939
Çarşamba günü saat on beşte ihale edilmek üzere yirmi gün müddetle ve kapalı zarf
usulile eksiltmeye çıkarılmıştır.

İstekiller İnşaatı aid resim, keşif kâğıtlarıyla şartname ve mukavelename kâğıtlarını
Edirne Nafia Müdürlüğünden 100 kuruş mukabilinde alabilirler. Muvakkat teminat
akçesi 825.33 kuruştur. Eksiltmeye girmek için taliblerin Edirne Valiliğine müracaat
ederek vesika almaları lazımdır.

Ayrıca 939 senesine aid Ticaret Odasında kayıtlı olduğuna dair vesika ibraz edecek-
lerdir. Teklif mektupları ihale saatinden bir saat evveline kadar Edirne Nafia Müdü-
rlüğünde Eksiltme Komisyonu Başkanlığına tevdi etmeleri şarttır. Postada gelecek
mektuplardan Komisyon meş'uliyet kabul etmez. Gazete İlan bedelleri mukavele vesair
masraflar müteahhide aiddir. «7382»

Devlet Denizyolları İşletme Umum
Müdürlüğü İlanları

KARADENİZ HATTI KIŞ TARİFESİ

İstanbuldan 24 Eylül Pazar günü kalkacak postadan itibaren Karadeniz hattında kiş
tarifesinin tatbikine başlanacaktır.

Postalar İstanbuldan eskisi gibi Salı ve Perşembe günleri saat 12 de ve Pazar gün-
leri saat 16 da kalkacaklar ve dönüşte bazı iskeleler tevakkuflarının iş hacmine göre
temdidi hasebile yaz tarifesine nazaran İstanbula birer gün soava geleceklerdir. (7586)

İstanbul Sıhhat ve İçtimaî Muavenet Müdürlüğünden:

Haşeratı öldürmeğe mahsus filit ve saire nevinden yerli ve yabancı terkibi meçhul
bir takım maddeler muhtelif isimlerle imal veya celbedilerek satışa çıkarılmaktadır.
Hükümetçe bunların kontrolüne lüzum görüldüğünden umumi hıfzıssıhha kanununun
183 üncü maddesinin 5 inci fıkrasına tevfiikan bu kabil mevaddın Vekâletimiz müraka-
besine tâbi tutulması 5 Ağustos 1939 tarih 2/11702 numaralı Vekiller Heyeti kararı ik-
tizasında bulunduğu cihetle bu maddelerin tekkikine lüzum hâsıl olmuştur. Gerek
memlekette yerli olarak imal edilen ve gerekse yabancı memleketterden müstahzar ha-
linde celbolunan haşerat öldürmeğe mahsus bu kabil maddeler âmil ve mümessillerinin
birer dilekçe ve beşer nümune göndermek suretile buldukları yerlerdeki sıhhat ve
içtimaî muavenet müdürlükleri vastasile Vekâletimize müracaat etmeleri ilan olunur.
(7542)